

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djursjukdomar och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djursjukdomar och till lagar som har samband med den (RP 175/2020 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- lagstiftningsråd Johanna Wallius, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Kajsa Hakulin, jord- och skogsbruksministeriet
- universitetslektor, docent Anna-Maija Virtala, Helsingfors universitet, veterinärmedicinska fakulteten
- tullöverinspektör Tiia Sulander-Seppänen, Tullen
- enhetschef Sirpa Kiviruusu, Livsmedelsverket
- veterinär Leena Suojala, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- specialistveterinär Olli Ruoho, Finlands Veterinärförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- inrikesministeriet
- finansministeriet
- Djurens hälsa ETT rf
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
- Finlands viltcentral
- Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund rf.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om djursjukdomar och att den gällande lagen om djursjukdomar upphävs. Till följd av reformen föreslås vissa ändringar av teknisk natur i strafflagen, lagen om animaliska biprodukter och jaktlagen.

Den förlagna lagen föreskriver om genomförande och komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag"), det vill säga EU:s djurhälsoförordning. I EU:s djurhälsoförordning har unionens tidigare djursjukdomslagstiftning, som i huvudsak byggt på direktiv, sammanförts och förenhetligats. Vid sidan av EU:s djurhälsoförordning kommer dock vissa EU-förordningar om bekämpning av djursjukdomar fortfarande att gälla. Lagen gäller också genomförandet av dessa samt unionens förordning om offentlig kontroll.

EU:s djurhälsoförordning medför inga stora innehållsmässiga ändringar i principerna eller metoderna för bekämpning av djursjukdomar. Dessutom tillåter den stort nationellt handlingsutrymme. Handlingsutrymmet föreslås bli utnyttjat för att vissa sjukdomsförebyggande insatser och kontrollåtgärder som säkerställer att det goda djursjukdomsläget i Finland kan fortgå på samma sätt som nu och så att åtgärder som är strängare än unionens åtgärder för sjukdomsbekämpning samt åtgärder för att bekämpa även andra sjukdomar än de som är förtecknade i EU:s djurhälsoförordning ska vara möjliga i den utsträckning som behövs. I viss utsträckning ska handlingsutrymmet kunna utnyttjas för att lätta den administrativa bördan.

Varken myndighetssystemet eller uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna enligt den gällande lagen om djursjukdomar ändras. Tullen ska dock vid sidan av djurhälsomyndigheten självständigt kunna utföra kontroller vid EU:s inre gränser utan att begära handräckning. Systemet med ersättningar som betalas av statens medel på grund av djursjukdomar ändras inte.

Lagarna avses träda i kraft den 21 april 2021 samtidigt som EU:s djurhälsoförordning börjar tillämpas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om djursjukdomar, som föreskriver om genomförande och komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag"), det vill säga EU:s djurhälsoförordning. I EU:s djurhälsoförordning har unionens tidigare djursjukdomslagstiftning, som i huvudsak byggt på direktiv, sammanförts och förenhetligats. Den nya lagen om djursjukdomar gäller inte bara genomförande av djurhälsoförordningen utan också genomförande av flera andra EU-rättsakter, bland annat förordningen om sällskapsdjur, zoonosförordningen och förordningen om animaliska biprodukter. Skyldigheterna i lagen gäller i första hand djurhållningsplatser och aktörer som ansvarar för dem, men delvis också andra aktörer, bland annat företag som förädlar livsmedel av animaliskt ursprung, djurtransportörer och djurförmedlare samt platser där könsceller från djur lagras. Jord- och skogsbruksutskottet anser

Betänkande JsUB 14/2020 rd

det vara viktigt att bestämmelserna om aktörers skyldigheter och rättigheter är så tydliga och begripliga som möjligt inom ramen för EU-lagstiftningen.

EU:s djurhälsoförfordning medför inga stora innehållsmässiga ändringar i principerna eller metoderna för bekämpning av djursjukdomar, framhåller utskottet. Djurhälsoförfordningen ger dock medlemsstaterna ett stort nationellt handlingsutrymme. Handlingsutrymmet tillåter nationella bestämmelser om att förhindra eller bekämpa spridning av även andra sjukdomar än de som tillhör kategorierna a–c eller som är förtecknade. Under vissa villkor tillåts därutöver också strängare nationella åtgärder. I Finland har vi i historiskt perspektiv haft mindre förekomst av smittsamma djursjukdomar än i de flesta andra länder. Precis som regeringen anser också utskottet att det nationella handlingsutrymmet i bestämmelserna i djurhälsoförfordningen bör utnyttjas för att garantera ett gott läge i Finland när det gäller djursjukdomar.

Propositionen anses inte ha några konsekvenser för statsfinanserna, och den nya lagen om djursjukdomar anses inte öka det totala antalet myndighetsuppgifter. Utskottet konstaterar att den nya lagen ger Tullen parallell behörighet att vara djurhälsomyndighet vid EU:s inre gränser. Tullen behöver få större befogenheter särskilt med avseende på kontrollen av sällskapsdjur och livsmedel som resande har med sig. De utvidgade befogenheterna gör gränskontrollerna enklare och smidigare. I bästa fall ökar de kontrollerna vid gränserna och gör kontrollerna effektivare också utanför tjänstetid. Vid utfrågningen i utskottet påpekades det att samtliga tullkontor för närvarande inte har den typen av lokaler, där sällskapsdjur som inte uppfyller villkoren för inresa kan förvaras. Det finns heller inga möjligheter att anvisa lokaler för karantän någon annanstans. När lagen verkställs måste man se till att det finns adekvata förvaringsutrymmen för djur på tullkontoren, påpekar utskottet. Dessutom måste man se till att ha isoleringsutrymmen lämpade för mer långvarig förvaring av djur också på andra ställen på de egentliga tullkontoren.

På förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte till en medlemsstat från en annan medlemsstat eller från ett tredjeland tillämpas EU:s förordning om sällskapsdjur och efter övergångsperioden djurhälsoförfordningen. Förordningen gäller i första hand förflyttning av hundar, katter och frettar. Jord- och skogsbruksutskottet anser det nödvändigt att också regleringen av djurhandeln vidareutvecklas i överensstämmelse med regeringsprogrammet, i synnerhet för att förhindra olaglig import av hundar och motarbeta valpfabriker. För närvarande bereds lagstiftning om ett hundregister och obligatorisk märkning av hundar. Målet är att registret ska införas senast i början av 2023.

När den nya lagen om djursjukdomar och EU:s djurhälsoförfordning träder i kraft och tillämpas har Livsmedelsverket i egenskap av centralmyndighet ett stort ansvar för att styra regionförvaltningsverkens och de kommunala tillsynsenheternas verksamhet. Det är viktigt för att författningarna ska övervakas och verkställas på behörigt sätt utan onödigt dröjsmål. Anvisningar från myndigheterna intar en framträdande roll när det gäller att trygga berörda parter tillgång till information. Utskottet konstaterar att staten har stött projekt som ger dem utbildning och anser att det är viktigt med fortsatt stöd. Vidare betonar utskottet vikten av att precis som i översynen av bestämmelserna undvika extra kostnader och administrativ börda för aktörerna.

Tillämpningsområdet för lagen om djursjukdomar omfattar alla djur och sådana djursjukdomar som kan överföras mellan djur eller mellan djur och människor. Följaktligen ger lagen goda möj-

Betänkande JsUB 14/2020 rd

ligheter att vidta åtgärder också när det gäller nya sjukdomar som kan överföras mellan människor och djur, det vill säga zoonoser. Under 2020 har i synnerhet pandemin orsakad av coronaviruset (SARS-CoV2-viruset) visat att djursjukdomar bör bekämpas effektivt också för att skydda människors hälsa. Som exemplen i andra länder har visat kan coronaviruset överföras från människor till minkar i bur, och smitta kan spridas mellan minkar. Smitta kan också spridas från mink till människa. Jord- och skogsbruksutskottet understryker att lagen om djursjukdomar ger möjlighet att vid behov snabbt vidta åtgärder, om en ny sjukdom med stöd av 4 § genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet klassificeras som en annan djursjukdom som ska bekämpas. Åtgärderna för att bekämpa sjukdomar skiljer sig till vissa delar för sjukdomar i kategori a–c enligt EU-rättsakterna och andra djursjukdomar som ska bekämpas. Det är enligt utskottet ytterst viktigt att säkerställa att de bekämpningsåtgärder som är nödvändiga för att förhindra att djursjukdomar sprids är heltäckande och att myndigheternas planer för sjukdomsbekämpning kontinuerligt uppdateras.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande ändringar.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om djursjukdomar

37 §. Restriktionsområde. Paragrafen föreskriver om inrättande av ett restriktionsområde och om förbud, villkor, begränsningar och åtgärder som meddelas inom ett restriktionsområde, huvudsakligen på motsvarande sätt som i den gällande lagen. Beslut om inrättande och indragning av ett restriktionsområde samt om åtgärder som ska vidtas inom området fattas av jord- och skogsbruksministeriet. Ett villkor för att utöva befogenheterna enligt paragrafen är att de är nödvändiga för att förhindra spridning av en djursjukdom. Utskottet föreslår att en ny 7 punkt fogas till förteckningen i 3 mom. så att avlivning i förebyggande syfte är möjligt också inom ett restriktionsområde, på samma sätt som med stöd av gällande lagstiftning. Även om avlivning i förebyggande syfte inte ingår i myndigheternas nuvarande planer för sjukdomsbekämpning, behövs bestämmelsen för den händelse att situationen förändras på ett avgörande sätt. Tillägget gör det möjligt att avliva djur inom ett geografiskt avgränsat område också på djurhållningsplatser där det inte har konstaterats någon annan djursjukdom som ska bekämpas.

74 §. Expertgrupp. Paragrafen föreskriver om en expertgrupp som har till uppgift att bistå myndigheten i planeringen av åtgärder för sjukdomsbekämpning. Expertgruppens uppgifter anses inte vara sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § i grundlagen. Expertgruppen anses således i princip inte ha en sådan självständig ställning som avses i 4 § 8 punkten i offentlighetslagen. Följaktligen måste det särskilt säkerställas att expertgruppens verksamhet omfattas av adekvat sekretess och tystnadsplikt. Därför föreskriver 2 mom. om de skyldigheter som medlemmarna i expertgruppen har beträffande sekretessbelagda uppgifter. Utskottet föreslår att formuleringen i bestämmelsen ändras så att det tydligt framgår att medlemmarna i expertgruppen är skyldiga att iaktta sekretess i fråga om sekretessbelagda uppgifter.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

81 §. Bestämmelser som ska tillämpas på registren. I 1 mom. ingår en hänvisning till lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Det finns inga uttömmande bestämmelser om de personuppgiftsansvarigas ansvar i den speciallagen, utan genom speciallagen kan man bara se över och precisera det ansvar som föreskrivs i EU:s allmänna dataskyddsförordning, exempelvis beträffande de personuppgiftsansvariga. En revidering av speciallagen pågår vid jord- och skogsbruksministeriet bland annat för att säkerställa att vissa skyldigheter enligt EU-lagstiftningen fullgörs. Utskottet föreslår att formuleringen i 1 mom. preciseras så att hänvisningen till den nationella speciallagen bättre motsvarar lagens status i förhållande till EU:s dataskyddsförordning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2–4 i proposition RP 175/2020 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 175/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om genomförandet av följande EU-rättsakter om bekämpning av djursjukdomar och rättsakter som antagits med stöd av dem, till den del det inte föreskrivs om genomförandet av rättsakterna med stöd av någon annan lag:

Betänkande JsUB 14/2020 rd

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag"), nedan *EU:s djurhälsoförordning*,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*,

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, nedan *TSE-förordningen*,

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen, nedan *zoonosförordningen*,

5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/99/EG om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen, om ändring av rådets beslut 90/424/EEG och om upphävande av rådets direktiv 92/117/EEG, nedan *zoonosdirektivet*,

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003, nedan *förordningen om sällskapsdjur*,

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002, nedan *förordningen om animaliska biprodukter*.

I denna lag föreskrivs dessutom om de nationella åtgärder, ytterligare åtgärder och strängare åtgärder för bekämpning av djursjukdomar som de förordningar som nämns i 1 mom. tillåter.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om bekämpning av djursjukdomar som inverkar på livsmedelssäkerheten finns också i livsmedelslagen (23/2006).

Bestämmelser om åtgärder för att skydda befolkningen från sjukdomar som smittar från djur finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

Betänkande JsUB 14/2020 rd

1) *författning om djurhälsa* denna lag, författningar som utfärdats med stöd av denna lag samt Europeiska unionens rättsakter som genomförs genom denna lag,

2) *djursjukdom* en sjukdom som definieras i artikel 4.16 i EU:s djurhälsoförfordning,

3) *sjukdom i kategori a* en i artikel 9.1 a avsedd sjukdom,

4) *sjukdom i kategori b* en i artikel 9.1 b avsedd sjukdom,

5) *sjukdom i kategori c* en i artikel 9.1 c avsedd sjukdom,

6) *sjukdom i kategori d* en i artikel 9.1 d avsedd sjukdom,

7) *sjukdom i kategori e* en i artikel 9.1 e avsedd sjukdom,

8) *aktör* en aktör som definieras i artikel 4.24 i EU:s djurhälsoförfordning,

9) *mottaglig art* en djurart som man på basis av en vetenskaplig utredning vet eller antar att kan smittas av någon annan djursjukdom än en i EU:s djurhälsoförfordning avsedd förtecknad sjukdom,

10) *veterinär* en person som med stöd av lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) har rätt att utöva veterinäryrket i Finland,

11) *djurhälsomyndighet* Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket eller kommunalveterinären,

12) *medlemsstat* en medlemsstat i Europeiska unionen samt stater som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om verksamheten på Europeiska unionens inre marknad jämsställs med medlemsstater i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och staten i fråga.

Utöver definitionerna i 1 mom. används i denna lag de definitioner som finns i artikel 4 i EU:s djurhälsoförfordning och artikel 3 i kontrollförfordningen.

4 §

Klassificering av djursjukdomar

I EU:s djurhälsoförfordning och med stöd av den föreskrivs om förtecknade sjukdomar och förtecknade arter samt om indelningen av förtecknade sjukdomar i sjukdomar i kategorierna a–e. Bestämmelser om nya sjukdomar finns i artikel 6 i EU:s djurhälsoförfordning.

Andra djursjukdomar än sjukdomar i kategorierna a–c får betecknas som

1) *djursjukdom som ska bekämpas* som inte hör till kategorierna a–c, nedan *annan djursjukdom som ska bekämpas*, om djursjukdomen i betydande grad försvårar verksamhetsförutsättningarna för djurproduktionen, orsakar betydande skada på vilda djurstammar, i betydande utsträckning hindrar eller försvårar utförsel av och handel med djur eller produkter, eller som kan smitta från djur till människa och orsaka allvarlig sjukdom, eller som

2) *djursjukdom som ska övervakas*, om djursjukdomen inte uppfyller kriterierna i 1 punkten, men orsakar sådan ekonomisk skada för djurhållningen, skada på vilda djurstammar, fara för människors hälsa eller skada för utförsel av och handel med djur eller varor att det för att trygga dessa är motiverat att förhindra att djursjukdomen sprids.

En djursjukdom får betecknas som annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas, om man genom att bekämpa sjukdomen kan påverka dess förekomst. Om det är ändamålsenligt med hänsyn till de skador som djursjukdomen förorsakar eller med tanke på bekämpningsåtgärdernas effektivitet, kan en djursjukdom betecknas som annan djursjukdom som ska bekämpas eller som djursjukdom som ska övervakas endast inom ett visst, geografiskt avgränsat område eller i fråga om vissa djurarter eller produktionsformer. En djursjukdom kan be-

Betänkande JsUB 14/2020 rd

tecknas som annan djursjukdom som ska bekämpas eller som djursjukdom som ska övervakas även om det inte råder full säkerhet i fråga om hur smittsam den är, hur lätt den sprids eller vilka skador den kan orsaka, om den anses medföra omedelbar fara för djurs eller människors hälsa.

Dessutom får en annan djursjukdom än en sjukdom i kategori e betecknas som anmälningspliktig djursjukdom som inte hör till kategori e, nedan *annan anmälningspliktig djursjukdom*, om det är behövligt att övervaka förekomsten av djursjukdomen i syfte att skydda människors eller djurs hälsa eller för att trygga handel med eller utförsel av djur eller produkter. Även om det inte råder full säkerhet i fråga om hur smittsam en djursjukdom är, kan djursjukdomen betecknas som annan anmälningspliktig djursjukdom om det anses vara behövligt att den övervakas. Som annan anmälningspliktig djursjukdom betecknas också sådana andra djursjukdomar som ska bekämpas och sådana djursjukdomar som ska övervakas, men som inte hör till kategori e.

Bestämmelser om hur andra djursjukdomar som ska bekämpas, djursjukdomar som ska övervakas och andra anmälningspliktiga djursjukdomar betecknas utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

5 §

Officiell bekräftelse av förekomsten av en djursjukdom

Förekomsten av en förtecknad och en ny sjukdom bekräftas av djurhälsomyndigheten på det sätt som föreskrivs i EU:s djurhälsoförordning. Förekomsten av en annan djursjukdom som ska bekämpas eller av en djursjukdom som ska övervakas är bekräftad när djurhälsomyndigheten på allmänt godtagna veterinärmedicinska grunder kan konstatera att ett djur har drabbats av djursjukdomen i fråga.

2 kap.

Sjukdomsfri status, utrotningsprogram och anläggningskretsar

6 §

Sjukdomsfria områden

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar i enlighet med bestämmelserna i del II kapitel 4 i EU:s djurhälsoförordning om sjukdomsfri status avseende en sjukdom i kategorierna a–c för hela landet eller en zon eller om ansökan om sjukdomsfri status avseende sjukdomen ska lämnas till Europeiska kommissionen.

7 §

Anläggningskretsar

Livsmedelsverket beslutar om godkännande av en anläggningskrets för förflyttning av djur och produkter i enlighet med artikel 37.1 c och 37.2 d i EU:s djurhälsoförordning. En anläggningskrets godkänns på ansökan.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

Med avvikelse från 1 mom. beslutar jord- och skogsbruksministeriet om inrättandet av en sådan anläggningskrets där vattenlevande djur och produkter från dem hålls.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om sjukdomsfri status för en anläggningskrets eller ansökan till Europeiska kommissionen om sjukdomsfri status avseende en sjukdom i kategorierna a–c i enlighet med artikel 37 i EU:s djurhälsoförfordning.

8 §

Utrotningsprogram

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar i enlighet med bestämmelserna i del II kapitel 3 i EU:s djurhälsoförfordning om inrättandet av ett utrotningsprogram avseende en sjukdom i kategori b eller c för hela landet eller en zon eller en anläggningskrets samt om inlämnande av programmet till kommissionen för godkännande.

9 §

Tillämpning av bestämmelserna om sjukdomar i kategori c

Beslut eller ansökan om sjukdomsfri status avseende en sjukdom i kategori c samt införande av ett utrotningsprogram avseende den förutsätter att djursjukdomen är relevant för Finland och att en sjukdomsfri status avseende den är ändamålsenlig med hänsyn till de skador som djursjukdomen förorsakar eller med tanke på bekämpningsåtgärdernas effektivitet.

Vad som nedan i denna lag föreskrivs om bekämpning av sjukdomar i kategori c tillämpas endast på de områden och anläggningskretsar som har sjukdomsfri status avseende en sjukdom i kategori c eller där ett utrotningsprogram genomförs för bekämpning av den djursjukdomen, om inte Europeiska unionens rättsakter förutsätter något annat.

10 §

Offentliggörande av information om status för områden och anläggningskretsar

Bestämmelser om områden och i 7 § 2 mom. avsedda anläggningskretsar som har sjukdomsfri status eller där ett utrotningsprogram genomförs utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Livsmedelsverket offentliggör på sin webbplats en förteckning över de områden och anläggningskretsar som avses i 1 mom. samt över de av Livsmedelsverket godkända anläggningskretsar som har sjukdomsfri status.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

3 kap.

Ansvar för djurs hälsa

11 §

Obligatorisk zoonosövervakning

En aktör ska övervaka förekomsten av en djursjukdom som kan sprida smitta till människor (*zoonos*) och som kategoriserats som annan djursjukdom som ska bekämpas eller som djursjukdom som ska övervakas, om anläggningen är sådan att det finns en särskild risk för att den djursjukdomen förekommer eller sprider sig och om det är nödvändigt att regelbundet övervaka förekomsten av djursjukdomen för att genomföra Europeiska unionens rättsakter eller för att kontrollera spridningsrisken (*obligatorisk zoonosövervakning*). Vid obligatorisk zoonosövervakning ska aktören övervaka djurens hälsotillstånd, ta eller låta ta de prover på djuren som behövs för diagnostik av sjukdomen, sända proverna till ett laboratorium för analys samt föra journal över provtagningar och provförsändelser. Vid behov ska aktören sända uppgifter om analysresultaten till djurhälsomyndigheten och göra en anmälan om förekomsten av djursjukdomen i anläggningen, om antalet djur i anläggningen samt om nya djur som tagits in.

Bestämmelser om vilka anläggningar och djursjukdomar som den obligatoriska zoonosövervakningen ska gälla och närmare bestämmelser om vilka skyldigheter övervakningen omfattar och om laboratorieanalys av prover utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

12 §

Frivillig hälsoövervakning samt hälsoklassificering av anläggningar

En aktör har rätt att få sin anläggning placerad i en hälsokategori utifrån en hälsoklassificering som beskriver den risk för spridning av en djursjukdom som anläggningen medför, om aktören förbinder sig att övervaka djursjukdomen i fråga i anläggningen och uppfyller förutsättningarna för övervakningen av djursjukdomen (*frivillig hälsoövervakning*).

En aktör som har förbundit sig till frivillig hälsoövervakning ska låta göra regelbundna hälsokontroller på djuren, ta eller låta ta behövliga prover på djuren, sända proverna till ett laboratorium för analys, föra journal över provtagningar och provförsändelser samt vid behov göra en anmälan hos myndigheten om att en djursjukdom förekommer i anläggningen. Dessutom kan sådana förbud, villkor och begränsningar ingå i frivillig hälsoövervakning som gäller anskaffning av djur som tillhör förtecknade arter eller mottagliga arter eller avelsmaterial från sådana djur från anläggningar som inte omfattas av hälsoövervakningen eller som hör till en lägre hälsokategori eller från naturen, samt iaktta skyldigheterna i fråga om märkning av djur och journalföring av djur och avelsmaterial.

Anläggningar som omfattas av frivillig hälsoövervakning hälsoklassificeras enligt hur sannolikt det är att djursjukdom som övervakas inte förekommer i dem. Vid klassificeringen beaktas misstänkta och konstaterade fall av djursjukdomar hos djuren i anläggningen och hos djur som har kommit i kontakt med dem, resultaten av de analyser som avses i 2 mom. samt hur länge anläggningen har varit föremål för frivillig hälsoövervakning.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

Bestämmelser om vilket slag av anläggningar och djursjukdomar som omfattas av frivillig hälsoövervakning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om de skyldigheter, förbud, villkor och begränsningar som ingår i frivillig hälsoövervakning samt om den hälsoklassificering som avses i 3 mom. utfärdas också genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

13 §

Förbindelse till frivillig hälsoövervakning samt beslut om hälsokategori

En aktör som vill förbinda sig till frivillig hälsoövervakning ska anmäla detta till regionförvaltningsverket. Beslutet om vilken hälsokategori anläggningen ska tillhöra fattas av regionförvaltningsverket.

Regionförvaltningsverket får återta sitt beslut om hälsokategori om anläggningen inte iakttar de förbud, villkor, begränsningar och skyldigheter som avses i 12 § 2 mom. Regionförvaltningsverket ska återta beslutet om hälsokategori om en aktör anmäler att han eller hon upphör med hälsoövervakningen i den berörda anläggningen.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar som avses i 1 och 2 mom. och om anmälningsförfarandet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §

Klassificering av anläggningar i utrotningsprogram för sjukdomar i kategorierna b och c

Anläggningar som håller förtecknade arter kan klassificeras på det sätt som föreskrivs med stöd av artiklarna 31 och 32 i EU:s djurhälsoförordning på grund av anläggningens sjukdomsfria status eller status som skyddad från vektorer inom områden där utrotningsprogram enligt 8 § för bekämpning av en sjukdom i kategori b eller en sjukdom i kategori c genomförs. Regionförvaltningsverket fattar beslut om anläggningens status.

Närmare bestämmelser om klassificeringen av anläggningar i ett utrotningsprogram och om fattandet av beslut i anslutning till klassificeringen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Vaccinering och annan behandling av djur

För att bekämpa en djursjukdom i någon av kategorierna a–c, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas får en aktör åläggas att se till att djuren blir vaccinerade eller behandlade på annat sätt, om djursjukdomens förekomst inte utan oskäligen kostnader eller förluster kan förhindras eller begränsas och om förekomsten av sjukdomen orsakar allvarlig skada för djurhållningen eller för människors hälsa, eller om vaccinationer eller behandlingar förutsätts i EU:s djurhälsoförordning eller en rättsakt som antagits med stöd av den. Skyldigheten att vaccinera eller ge behandling får utsträckas till att gälla alla sådana djur som tillhör förtecknade arter eller mottagliga arter för vilka ett vaccin finns eller en behandling kan ges, eller endast sådana djur eller anläggningar i fråga om vilka det finns en särskild risk för att djursjukdomen kan

Betänkande JsUB 14/2020 rd

förekomma och spridas eller som har drabbats av en sjukdom som kan medföra särskild skada för djurhållningen eller för människors hälsa.

En aktör eller sällskapsdjurshållare ska se till att de djur som vaccinationsskyldigheten eller skyldigheten att ge behandling gäller vaccineras eller behandlas på det sätt som krävs. Aktören eller sällskapsdjurshållaren ska också märka de djur som har vaccinerats eller behandlats och föra journal över vaccinationer och behandlingar, om detta krävs för bekämpning av djursjukdomen, samt hos djurhälsomyndigheten göra behövliga anmälningar om vaccinationer och behandlingar. I syfte att följa med effekterna av vaccinationer och behandlingar ska djurhälsomyndigheten företa behövliga undersökningar.

Bestämmelser om genomförande av obligatoriska vaccinationer och behandlingar, om vilka djur och anläggningar som vaccinationsskyldigheten eller skyldigheten att ge behandling ska gälla, om de vaccin eller behandlingar som ska användas, om vaccinerings- eller behandlingsmetoden, om hur ofta vaccinationer eller behandlingar ska ges samt om märkningsskyldighet, journalföringsplikt och anmälningsskyldighet i fråga om vaccinationer och behandlingar utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om myndighetsundersökningar i samband med vaccinationer och behandlingar får också utfärdas genom förordning av jord och skogsbruksministeriet.

Utöver vad som föreskrivs i denna paragraf får Livsmedelsverket för att bekämpa en sjukdom i någon av kategorierna a–c, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas genomföra betesvaccinering av vilda djur.

16 §

Ordnanande av djurutställningar och andra motsvarande tillställningar

Den som ordnar en utställning av nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfän eller någon annan motsvarande tillställning där sådana djur tillfälligt samlas från flera olika anläggningar, ska sträva efter att säkerställa att tillställningen inte medför risk för spridning av djursjukdomar eller fara för människors hälsa samt se till att inga sådana djur förs till tillställningen som kan eller misstänks kunna sprida en djursjukdom. Nötkreatur, får, getter, svin och fjäderfän ska på platsen för tillställningen hållas så att en anläggnings hälsokategori eller i 14 § avsedd sjukdomsfria status eller status som skyddad från vektorer inte äventyras samt avskilda från sådana andra djurarter som kan vara infekterade med djursjukdomar som kan överföras till de ovannämnda djuren.

Närmare bestämmelser om hälsokraven i fråga om nötkreatur, får, getter, svin och fjäderfän som förs till sådana tillställningar som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

17 §

Försiktighetsåtgärder på grund av ökat hot om sjukdomsspridning

Om en sjukdom i någon av kategorierna a–c, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas förekommer i Finland, eller om man misstänker att sjukdomen förekommer hos vilda djur eller sprids till Finland via vilda djur eller vektorer eller på något annat motsvarande sätt, får behövliga åtgärder vidtas för att förhindra spridning av sjukdomen avseende hela landet eller ett visst riskområde. I detta syfte får

Betänkande JsUB 14/2020 rd

- 1) aktörer åläggas att övervaka hälsotillståndet hos djur som tillhör förtecknade arter eller mottagliga arter,
- 2) aktörer åläggas att hålla djur som tillhör förtecknade arter eller mottagliga arter inomhus,
- 3) aktörer åläggas att hålla djur som tillhör olika arter åtskilda i anläggningen,
- 4) aktörer förbjudas att släppa djur som tillhör förtecknade arter eller mottagliga arter fria i naturen eller att ta sådana djur från naturen till en anläggning,
- 5) sådan matning av vilda djur som medför risk för spridning av djursjukdomen förbjudas,
- 6) aktörer åläggas att skydda utfodringsställena för djur som hålls utomhus och att vidta andra åtgärder för att förhindra att djuren i anläggningen smittas av vilda djur,
- 7) aktörer åläggas att se till att kläder och skodon som används i anläggningens stallar rengörs och desinficeras,
- 8) djurhälsomyndigheterna åläggas att bekämpa och följa med förekomsten av vektorer,
- 9) aktörer och de som besöker anläggningar åläggas att vidta åtgärder för att förhindra att smitta sprids via fordon som besöker anläggningen,
- 10) förandet av djur som tillhör förtecknade arter eller mottagliga arter till djurutställningar, djurtävlingar eller andra motsvarande tillställningar förbjudas.

Närmare bestämmelser om ålägganden och förbud som avses i 2 mom. utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 §

Beredskapsplan

Ett slakteri enligt livsmedelslagen, en djurpark enligt djurskyddslagen (247/1996) samt en anläggning för avelsmaterial som förutsätter godkännande enligt EU:s djurhälsoförordning eller denna lag ska utarbeta en beredskapsplan med tanke på sjukdomar i kategori a, om där hanteras djur som tillhör förtecknade arter. Planen ska omfatta en beskrivning av de åtgärder som ska genomföras vid misstanke om eller konstaterad djursjukdom. I planen ska det också redogöras för den utbildning i bekämpning av djursjukdomar som personalen har fått samt för den interna informationen och kommunikationen.

Närmare bestämmelser om de djursjukdomar i fråga om vilka en beredskapsplan ska utarbetas utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om beredskapsplanens innehåll får också utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4 kap.

Anmälan av djursjukdomar och övervakning av sjukdomsläget

19 §

Skyldighet att anmäla djursjukdomar

Om en aktör eller sällskapsdjurshållare misstänker eller konstaterar att ett djur har drabbats av en förtecknad sjukdom, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas, ska han eller hon anmäla saken till kommunalveterinären eller region-

Betänkande JsUB 14/2020 rd

förvaltningsverket. Samma anmälningsskyldighet har andra fysiska eller juridiska personer som deltar i undersökning, skötsel, hantering, transport, avlivning, slakt, jakt, fångst eller observation av djur. Anmälan om misstanke ska också göras om onormal dödlighet eller andra tecken på en allvarlig djursjukdom, om djursjukdom som konstaterats av prov som tagits i djurets näromgivning samt om icke fastställda orsaker till en betydande nedgång i produktionsvolymerna. Anmälan ska göras omedelbart, om den gäller en sjukdom i kategori a eller om tecknen tyder på förekomst av en sådan sjukdom. Anmälan ska göras utan onödigt dröjsmål, om den gäller annan förtecknad sjukdom, ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas eller om tecknen tyder på förekomst av sådan djursjukdom.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och om anmälningsförfarandet samt, när det gäller andra djursjukdomar som ska bekämpas och djursjukdomar som ska övervakas, om sådana sjukdomstecken som ska anmälas får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

20 §

Anmälningsplikt för veterinärer och laboratorier

Om en veterinär misstänker eller konstaterar att ett djur har drabbats av en förtecknad sjukdom eller en ny sjukdom eller en annan anmälningspliktig djursjukdom, ska veterinären trots tystnadsplikten anmäla saken till kommunalveterinären eller regionförvaltningsverket. Anmälan ska göras omedelbart om den gäller en sjukdom i kategori a och utan onödig dröjsmål om den gäller annan förtecknad sjukdom, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas.

Vad som föreskrivs om veterinärer i 1 mom. gäller också laboratorier, oavsett om prov har sänts för analys för diagnostik av den berörda djursjukdomen eller för någon annan undersökning. En i artikel 17.4 i EU:s djurhälsoförordning avsedd anmälan från ett laboratorium om resultat av sådana analyser av prover som utförts i en annan medlemsstat görs till Livsmedelsverket.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar som avses i denna paragraf och om det förfarande som ska iaktas i samband med anmälan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om de tidsfrister som ska tillämpas på anmälningar som gäller andra anmälningspliktiga djursjukdomar som inte har klassificerats som andra djursjukdomar som ska bekämpas eller som djursjukdomar som ska övervakas får också utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Primära åtgärder

En aktör eller sällskapsdjurshållare som misstänker att ett djur har drabbats av en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas ska om möjligt hålla djuret avskilt från andra djur i anläggningen eller i hushållet och undvika att förflytta djur, produkter, varor och ämnen som eventuellt kan sprida smitta tills djurhälsomyndigheten har beslutat om fortsatta åtgärder.

En veterinär som misstänker att ett djur har drabbats av en djursjukdom som avses i 1 mom. ska utan dröjsmål ge aktören eller sällskapsdjurshållaren råd om i 1 mom. avsedda åtgärder.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

22 §

Djurhälsomyndighetens anmälningsplikt

Om kommunalveterinären misstänker eller konstaterar att ett djur har drabbats av en förtecknad sjukdom, en ny sjukdom eller annan anmälningspliktig djursjukdom, eller om kommunalveterinären tar emot en anmälan som avses i 19 eller 20 §, ska han eller hon anmäla saken till regionförvaltningsverket. Kommunalveterinären ska dessutom varje månad sända regionförvaltningsverket ett sammandrag av alla fall av förtecknade sjukdomar, nya sjukdomar och andra anmälningspliktiga djursjukdomar som har konstaterats på hans eller hennes tjänsteområde. I sammandraget behöver emellertid inte antecknas sådana uppgifter som har lagrats i det datasystem som Livsmedelsverket använder.

Regionförvaltningsverket ska delge Livsmedelsverket de i 1 mom. och i 19 och 20 § avsedda anmälningar som regionförvaltningsverket har tagit emot, om inte djursjukdomen har konstaterats i prover som Livsmedelsverket analyserat. Regionförvaltningsverket ska dessutom varje månad sända Livsmedelsverket en sammanställning av de sammandrag som avses i 1 mom. Livsmedelsverket ska anmäla fall av förtecknade sjukdomar, nya sjukdomar, andra djursjukdomar som ska bekämpas och djursjukdomar som ska övervakas till jord- och skogsbruksministeriet.

Kommunalveterinären och regionförvaltningsverket ska anmäla fall av sådana djursjukdomar som kan medföra fara för människors hälsa till den berörda läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar och sammandrag som avses i denna paragraf, om den tidsfrist inom vilken de ska göras samt om det förfarande som ska iakttas i samband med anmälan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Övervakning av djursjukdomar

Livsmedelsverket är den i artikel 26 i EU:s djurhälsoförordning avsedda behöriga myndighet som ska utföra övervakning i syfte att upptäcka förekomst av djursjukdomar.

Livsmedelsverket ska utöver den övervakning som avses i 1 mom. övervaka det allmänna hälsotillståndet hos djur och förekomsten av andra anmälningspliktiga djursjukdomar utifrån de anmälningar som avses i detta kapitel, de laboratorieundersökningar som verket utför, de uppgifter och mikrob- och parasitstammar som verket får från andra laboratorier samt de statistiska uppgifter om sjukdomsfall som veterinärer behandlat och som avses i 12 § 1 mom. i lagen om utövning av veterinäryrket.

I syfte att övervaka hälsotillståndet hos djur och förekomsten av djursjukdomar får Livsmedelsverket verkställa obligatorisk screening av djur (*övervakningsundersökningar*), i samband med vilka djur kan undersökas för att klarlägga deras hälsostatus och behövliga prover tas på djuren och produkterna från dem samt från anläggningen. Aktörer, sällskapsdjurshållare samt de som jagar eller fångar vilda djur är skyldiga att tillåta undersökning av och provtagning på djur i samband med övervakningsundersökningar.

Livsmedelsverket kan verkställa övervakningsundersökningen själv eller bestämma att någon annan djurhälsomyndighet ska göra det. Också en aktör eller en sällskapsdjurshållare eller, i fråga om en undersökning som förutsätts av Europeiska unionens lagstiftning om sjukdomar i kate-

Betänkande JsUB 14/2020 rd

gorierna a–c eller andra djursjukdomar som ska bekämpas, den som jagar eller fångar vilda djur kan åläggas att ta prover och sända prover för analys i samband med en övervakningsundersökning, om detta är möjligt med beaktande av provernas art och de kunskaper och färdigheter som krävs för uppgiften. Den provtagning som hänför sig till undersökningen får utföras i samband med djurhälsobesök enligt artikel 25 i EU:s djurhälsoförordning, i den mån den myndighet som verkställer undersökningen tillåter det.

Livsmedelsverket får också verkställa övervakningsundersökningar som avser vilda djur eller prover som har sänts till myndigheten för andra undersökningar.

Närmare bestämmelser om genomförandet av sådan övervakning av djursjukdomar som förutsetts i Europeiska unionens lagstiftning får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

24 §

Övervakningsplan

Livsmedelsverket ska utarbeta en plan för övervakningen av djurs allmänna hälsotillstånd och förekomsten av djursjukdomar. I fråga om den övervakning som anges i EU:s djurhälsoförordning ska planen uppfylla de krav på planering som anges i del II kapitel 2 och 3 i den förordningen. Av planen ska det dessutom framgå vilka i 23 § avsedda övervakningsundersökningar avsikten är att genomföra samt hur och i vilken utsträckning prover som sänts till Livsmedelsverket i annat syfte än för övervakningsundersökningar kommer att utnyttjas vid övervakningen av djurs allmänna hälsotillstånd och förekomsten av djursjukdomar.

5 kap.

Åtgärder vid misstanke om eller konstaterande av sjukdomar i kategorierna a–c

25 §

Åtgärder avseende sjukdomar i kategorierna a–c

Regionförvaltningsverket sörjer för den epidemiologiska undersökning som anges i del III avdelning II i EU:s djurhälsoförordning och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och för sådana preliminära åtgärder för sjukdomsbekämpning och åtgärder för sjukdomsbekämpning som anges i den nämnda avdelningen och de nämnda bestämmelserna och som avser att förhindra spridningen av en sjukdom i kategorierna a–c. Regionförvaltningsverket ska utan dröjsmål delge Livsmedelsverket ett beslut om förhindrande av sjukdomsspridning som regionförvaltningsverket riktat till en fysisk eller juridisk person.

Om det inte går att utesluta misstanken om en djursjukdom eller bekräfta förekomsten av djursjukdomen utan att avliva ett hålet djur, får regionförvaltningsverket bestämma att djuret ska avlivas.

Regionförvaltningsverket får ge den som ett beslut om förhindrande av sjukdomsspridning avser dispens från vissa delar i beslutet, om EU:s djurhälsoförordning och bestämmelser som utfärdats med stöd av den möjliggör detta, om det finns ett grundat behov för detta och om dispensen

Betänkande JsUB 14/2020 rd

inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen får det ställas sådana villkor som behövs för att förhindra spridning av djursjukdomen.

Livsmedelsverket beslutar om sådana andra än i 1 mom. avsedda åtgärder för att bekämpa sjukdomar i kategorierna a–c som anges i del III avdelning II i EU:s djurhälsoförordning och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Livsmedelsverket ska utan dröjsmål delge regionförvaltningsverket ett beslut om åtgärder för sjukdomsbekämpning som Livsmedelsverket riktat mot en fysisk person eller en juridisk person.

Bestämmelser om befogenheter avseende zoner med avvikelser från vad som föreskrivs i 1 och 4 mom. finns nedan i detta kapitel.

26 §

Zoner för bekämpning av sjukdomar i kategori a

Livsmedelsverket beslutar om inrättande och avveckling av följande zoner samt om de nödvändiga förbud, villkor och begränsningar som ska iakttas och de nödvändiga åtgärder som ska genomföras i dem:

1) restriktionszoner som avses i del III avdelning II kapitel 1 avsnitt 4 i EU:s djurhälsoförordning,

2) smittade zoner som ska inrättas som en åtgärd enligt del III avdelning II kapitel 1 avsnitt 5 i EU:s djurhälsoförordning och som avses i artiklarna 63 och 103 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/687 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om förebyggande och bekämpning av förtecknade sjukdomar,

3) tillfälliga restriktionszoner som avses i artiklarna 9 och 75 i den förordning som nämns i 2 punkten.

Med avvikelser från vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten beslutar jord- och skogsbruksministeriet om inrättande och avveckling av sådana ytterligare restriktionszoner som avses i artikel 21.1 c och artikel 85.1 c i den förordning som nämns i 1 mom. 2 punkten samt om de nödvändiga förbud, villkor och begränsningar som ska iakttas och de nödvändiga åtgärder som ska genomföras i dem.

För att genomföra nödvaccinering får jord- och skogsbruksministeriet dessutom genom sitt beslut inrätta en vaccinationszon enligt artikel 69 i EU:s djurhälsoförordning. Ministeriet får besluta om genomförandet av vaccinationer i zonen, vilka djur och anläggningar vaccinationerna ska gälla, de vaccin som ska användas, vaccinationsmetoden och vaccinationsfrekvensen, skyddsområden där vaccinering är förbjuden samt om iakttagande av med stöd av artikel 47 i EU:s djurhälsoförordning föreskrivna nödvändiga förbud, villkor och begränsningar och genomförande av i den artikel föreskrivna åtgärder. Dessutom får ministeriet besluta om förbud, villkor, begränsningar och åtgärder som avses i artikel 65 i EU:s djurhälsoförordning och som är nödvändiga i zonen för att förhindra spridningen av en djursjukdom. Jord- och skogsbruksministeriet ska avveckla en vaccinationszon när förutsättningar för att den ska bestå inte längre föreligger.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

27 §

Restriktionszoner för bekämpning av sjukdomar i kategorierna b och c

Livsmedelsverket får genom sitt beslut inrätta en restriktionszon på det område som omgärdar den plats där en sjukdom i kategori b eller c förekommer samt bestämma att de förbud, villkor, begränsningar och åtgärder enligt artikel 65 eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av artikel 32 i EU:s djurhälsoförordning som är nödvändiga för att förhindra spridning av djursjukdomen ska iakttas i zonen. När restriktionszonen inrättas samt gränserna för zonen bestäms ska de omständigheter som anges i artikel 64 eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av artikel 32 i EU:s djurhälsoförordning beaktas. Livsmedelsverket beslutar om avveckling av en restriktionszon med iakttagande av vad som i artikel 68 i EU:s djurhälsoförordning föreskrivs om avveckling av en zon som inrättats på grund av en sjukdom i kategori a.

28 §

Offentliggörande av ett beslut som gäller en zon samt information om beslutet

På beslut om inrättande eller avveckling av en zon som avses i 25 eller 26 § och på beslut om förbud, villkor eller begränsningar som ska iakttas eller åtgärder som ska genomföras i en sådan zon ska vad som i 9 och 10 kap. i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om delgivning av förvaltningsbeslut inte tillämpas. Beslutet ska publiceras i Finlands författningssamling. Djurhälsomyndigheten ska på behörigt sätt och i tillräcklig omfattning informera om beslutet i de kommuner inom vilka zonen har inrättats. Information om ett beslut ska dessutom särskilt meddelas sådana aktörer som djurhälsomyndigheten känner till och som beslutet gäller.

29 §

Dispens från ett beslut som gäller en zon

Regionförvaltningsverket får i enskilda fall ge dispens som Europeiska unionens rättsakter tillåter och som förutsätter riskbedömning av varje enskilt fall från förbud, villkor eller begränsningar som ska iakttas eller åtgärder som ska genomföras i en zon som Livsmedelsverket inrättat, om dispensen inte medför risk för spridning av djursjukdomen. Dispens ges på ansökan. I dispensen ställs sådana villkor som är nödvändiga för att bekämpa djursjukdomen.

Regionförvaltningsverket får i enskilda fall på ansökan ge dispens från förbud, villkor eller begränsningar som ska iakttas eller åtgärder som ska genomföras i ytterligare restriktionszoner som avses i 26 § 2 mom. eller vaccinationszoner, om dispensen tillåts i jord- och skogsbruksministeriets beslut om zonen och inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen ställs sådana villkor som är nödvändiga för att bekämpa djursjukdomen.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

30 §

Avlivning av djur i zoner som inrättats på grund av sjukdomar i kategori a

Livsmedelsverket får besluta att sådana djur i anläggningar i en tillfällig restriktionszon, en restriktionszon eller en ytterligare restriktionszon som tillhör en förtecknad art ska avlivas eller slaktas, om djursjukdomen hotar att sprida sig till övriga delar av landet trots de åtgärder som avses i detta kapitel, om det i zonen finns många djur som tillhör förtecknade arter som inte kan skyddas mot smitta, och om det är nödvändigt att avliva eller slakta djuren för att förhindra att djursjukdomen sprids. Livsmedelsverket får också bestämma att djuren ska vaccineras innan de avlivas eller slaktas, om djuren inte kan avlivas tillräckligt snabbt för att förhindra att djursjukdomen sprids.

31 §

Närmare bestämmelser om bekämpning av sjukdomar i kategorierna a–c

Sådana närmare bestämmelser om åtgärder för bekämpning av sjukdomar i kategorierna b och c som är nödvändiga för sjukdomsbekämpningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med iakttagande av EU:s djurhälsoförordning och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får dessutom med iakttagande av artikel 71 i EU:s djurhälsoförordning utfärdas bestämmelser som är nödvändiga för sjukdomsbekämpningen och som kompletterar EU:s djurhälsoförordning och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den om

- 1) analyser, preliminära sjukdomsbekämpningsåtgärder och epidemiologiska undersökningar som utförs på grund av misstanke om en sjukdom i kategorierna a–c,
- 2) åtgärder för att bekämpa en sjukdom i kategori a,
- 3) inrättande och avveckling av en zon som avses i 26 och 27 §, fastställande av gränser för och delar av zoner samt om de förbud, villkor och begränsningar som ska iakttas och de åtgärder som ska vidtas i zoner och om dispens från dem,
- 4) åtgärder enligt 30 § i samband med avlivning av djur och på vilka villkor och i vilken utsträckning åtgärderna kan tillämpas i fråga om respektive sjukdom i kategori a.

6 kap.

Åtgärder när en annan djursjukdom som ska bekämpas eller en djursjukdom som ska övervakas misstänks eller konstateras

32 §

Utredning om sjukdomsläget och förhindrande av sjukdomsspridning

Om ett djur utifrån en anmälan som avses i 19 eller 20 § eller av någon annan orsak misstänks vara drabbat av annan djursjukdom som ska bekämpas eller av djursjukdom som ska övervakas,

Betänkande JsUB 14/2020 rd

ska djurhälsomyndigheten utan dröjsmål försöka utreda sjukdomsläget. I detta syfte får djurhälsomyndigheterna genomföra sådana undersökningar som det bestäms om i artikel 54 i EU:s djurhälsoförfordning i fråga om sjukdomar i kategori a. Om regionförvaltningsverket utifrån undersökningar eller av någon annan orsak misstänker att djuret har annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas eller en sådan sjukdom har konstaterats, får regionförvaltningsverket genomföra sådana nödvändiga epidemiologiska undersökningar samt vidta sådana åtgärder för att förhindra spridning av sjukdomen som det föreskrivs om i artiklarna 55–57 och 70 i EU:s djurhälsoförfordning i fråga om sjukdomar i kategori a. Regionförvaltningsverket ska utan dröjsmål delge Livsmedelsverket ett beslut i syfte att förhindra sjukdomsspridning som är riktat till en fysisk eller juridisk person.

Om det inte är möjligt att utesluta misstanken om annan djursjukdom som ska bekämpas eller bekräfta förekomsten av djursjukdomen utan att avliva ett hållet djur, får regionförvaltningsverket bestämma att djuret ska avlivas. Om vidtagandet av åtgärder som gäller vilda djur förutsätter tillstånd enligt naturvårdslagen (1096/1996), jaktlagen (615/1993) eller lagen om fiske (379/2015), svarar regionförvaltningsverket för ansökan om tillstånd.

Regionförvaltningsverket får ge den till vilken ett beslut i syfte att förhindra sjukdomsspridning är riktat dispens från någon del beslutet, om det finns ett grundat behov för detta och om dispensen inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen får det ställas sådana villkor som behövs för att förhindra spridning av djursjukdomen.

Närmare bestämmelser om de åtgärder som ska vidtas för att utreda sjukdomsläget och förhindra sjukdomsspridningen avseende varje enskild annan djursjukdom som ska bekämpas och varje enskild djursjukdom som ska övervakas, de åtgärder som dispens enligt 3 mom. ger rätt att avvika från och förutsättningarna för att ge dispens får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

33 §

Åtgärder för bekämpning av andra djursjukdomar som ska bekämpas

När förekomsten av en annan djursjukdom som ska bekämpas har blivit bekräftad får Livsmedelsverket vidta åtgärder för att utrota sjukdomen i anläggningen eller på en annan plats där djur hålls. I detta syfte får man vidta sådana nödvändiga åtgärder som det bestäms om i artiklarna 60–62 och 70 i EU:s djurhälsoförfordning avseende en sjukdom i kategori a.

Närmare bestämmelser om de åtgärder som ska vidtas för att utrota varje enskild annan djursjukdom som ska bekämpas får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

34 §

Giltighetstiden för beslut som fattas för att förhindra spridning av en sjukdom

Regionförvaltningsverket ska upphäva ett med stöd av 32 § 1 mom. fattat beslut omedelbart när regionförvaltningsverket inte längre misstänker en djursjukdom. Beslutet ska också upphävas omedelbart när det genom laboratorieundersökningar eller på något annat tillfredsställande sätt har kunnat säkerställas att djursjukdomen inte längre förekommer i anläggningen eller på en

Betänkande JsUB 14/2020 rd

annan plats eller att den till följd av de sjukdomsbekämpningsåtgärder som vidtagits inte längre medför fara för människors eller djurs hälsa.

Den som vidtar åtgärder för att utrota en djursjukdom som ska övervakas ska göra en förhandsanmälan om åtgärderna hos kommunalveterinären, om detta är nödvändigt för att bekräfta sjukdomsfrihet.

Närmare bestämmelser om vad som i fråga om varje enskild djursjukdom ska anses vara ett tillfredsställande sätt att säkerställa att sjukdomen inte längre förekommer i en anläggning eller på en annan plats eller att den inte längre medför fara får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om djursjukdomar som ska övervakas och i fråga om vilka utrotningsåtgärderna ska anmälas enligt 2 mom. utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

35 §

Beslut om utrotande av en djursjukdom som ska övervakas på ansökan av ägaren

Vid misstanke om en djursjukdom som ska övervakas eller när förekomsten av en sådan djursjukdom har bekräftats får Livsmedelsverket på ansökan av djurägaren fatta beslut om avlivning eller slakt av ett eller flera djur i anläggningen. Ett sådant beslut får endast fattas i en situation där beslutet i syfte att förhindra sjukdomsspridningen av ekonomiska orsaker eller av orsaker som hänför sig till djurens välfärd i betydande grad försvårar djurhållningen, och där det är nödvändigt att avliva eller slakta djuren för att utrota djursjukdomen i anläggningen. Beslutet förutsätter att aktören förbinder sig att vidta de rengörings- och desinfektionsåtgärder i anläggningen som förutsätts för att beslutet i syfte att förhindra sjukdomsspridningen ska upphävas. Djurägaren ansvarar för verkställigheten av beslutet.

Bestämmelser om djursjukdomar vid vars förekomst eller vid misstanke om förekomst ett beslut om avlivning eller slakt av djur dock inte får fattas utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

36 §

Sjukdomsbekämpning med stöd av TSE-förordningen

Vad som föreskrivs i 32–34 § tillämpas inte på förhindrande av spridningen av BSE hos nötkreatur eller scrapie hos får och getter eller utrotande av dessa sjukdomar, utan bestämmelser om detta ingår i TSE-förordningen.

Regionförvaltningsverket sköter den behöriga myndighetens uppgifter enligt artiklarna 12 och 13 i TSE-förordningen. Livsmedelsverket beslutar dock om de åtgärder för sjukdomsbekämpning som anges i artikel 13.1 c i den förordningen.

Regionförvaltningsverket får på ansökan i enskilda fall ge dispens från ett beslut som innehåller restriktioner för förflyttning och som fattats i syfte att förhindra sjukdomsspridning, om det föreskrivs så i TSE-förordningen och det finns ett grundat behov för dispens och om dispensen inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen får det ställas sådana villkor som behövs för att förhindra spridning av djursjukdomen.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

Nödvändiga bestämmelser som kompletterar TSE-förordningen om de myndighetsuppgifter som avses i 2 mom. samt om beviljande av dispens enligt 3 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

37§

Restriktionsområde

Ett restriktionsområde får inrättas på ett område

1) där det förekommer annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas och som av geografiska, ekologiska eller epidemiologiska skäl eller på grund av djursjukdomens stora utbredning inte kan utrotas snabbt, eller

2) där det förekommer en djursjukdom som är annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas i andra områden i landet men inte i området i fråga, och det därför är befogat att inrätta ett restriktionsområde i syfte att trygga ett gott djursjukdomsläge i andra områden.

Ett restriktionsområde inrättas och avvecklas genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet. När ett restriktionsområde inrättas och när områdets gränser bestäms ska geografiska, administrativa, ekologiska och epidemiologiska faktorer samt övervakningsmöjligheterna beaktas. Ett restriktionsområde ska avvecklas när de föreskrivna förutsättningarna för att inrätta ett restriktionsområde inte längre föreligger.

I den mån det är nödvändigt för att förhindra sjukdomsspridning får i ett beslut om ett restriktionsområde med iakttagande av EU:s djurhälsoförordning

1) transport och annan förflyttning förbjudas inom och från restriktionsområdet av djur, produkter och djurtransportutrustning samt ämnen och varor som eventuellt kan sprida djursjukdomen, sådana transporter och förflyttningar begränsas eller villkor ställas för dem,

2) bestämmas att djur eller produkter inte får förflyttas från restriktionsområdet förrän de har behandlats i syfte att undanröja eventuell smitta eller förrän djuren har hållits i karantän, samt bestämmas om tillåten användning av djur eller produkter,

3) aktörer och sällskapsdjurshållare åläggas att lämna djurhälsomyndigheten uppgifter om djurart, antal djur och identifikationer med avseende på de djur som förts till och förflyttats från en anläggning eller en annan plats i restriktionsområdet,

4) djurtransportörer och djurförmedlare åläggas att lämna djurhälsomyndigheten uppgifter om de djur som de har transporterat eller förmedlat i, från eller till restriktionsområdet, uppgifter om transporterna samt uppgifter om köp och försäljning av förmedlade djur,

5) aktörer åläggas att förse djur och produkter som härstammar från restriktionsområdet med märkning som anger ursprung, sjukdomsfrihet och behandling eller att foga sådan märkning till de dokument som åtföljer djuren eller produkterna,

6) den som förflyttar djur eller produkter bort från restriktionsområdet åläggas att intyga djurens och produkternas ursprung och sjukdomsfrihet genom ett djurhälsointyg som har utfärdats av kommunalveterinären,

7) massavlivning eller masslakt förordnas av djuren på djurhållningsplatser inom restriktionsområdet under de förutsättningar som föreskrivs för restriktionszoner i 30 §. (Ny)

Vad som i 28 och 29 § föreskrivs om ytterligare restriktionszoner gäller också restriktionsområden.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för att inrätta ett restriktionsområde samt om de förbud, villkor, begränsningar och åtgärder som avses i 3 mom. samt om till vilka delar de ska tillämpas på andra sjukdomar som ska bekämpas eller på sjukdomar som ska övervakas får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

38 §

Åtgärder för att förhindra spridning av vissa zoonoser

Om en zoonos som endast kategoriserats som en sjukdom i kategori d eller e eller som annan anmälningspliktig djursjukdom misstänks eller konstateras förekomma i en anläggning där det utövas yrkesmässigt utställande av djur eller med djur förknippad hobbyverksamhet som har yrkesmässig karaktär, är aktören skyldig att informera besökarna på anläggningen om saken samt vidta sådana åtgärder som behövs för att skydda besökarna mot smitta.

Om det är nödvändigt för att avvärja fara för människors hälsa, får regionförvaltningsverket i ett fall som avses i 1 mom. genomföra eller bestämma att kommunalveterinären ska genomföra en undersökning i anläggningen för att klarlägga sjukdomsläget samt genom ett beslut som riktas till aktören bestämma om

- 1) rengöring och desinfektion av utrustning och redskap som används i anläggningen,
- 2) förvaring och användning av sådana produkter, ämnen och varor i anläggningen som kan vara kontaminerade,
- 3) rengöring och desinfektion av djurstallar och av ytor som är i kontakt med djur,
- 4) bekämpning och övervakning av skadedjur,
- 5) det sätt på vilket besökare i anläggningen anvisas att skydda sig mot smitta, samt
- 6) medicinsk behandling av de djur som hålls i anläggningen.

7 kap.

Godkännande av vissa anläggningar

39 §

Godkännande av anläggningar för förflyttning av landlevande djur och produkter från dem

Regionförvaltningsverket beslutar om godkännande av anläggningar som avses i artiklarna 94 och 95 i EU:s djurhälsoförordning.

Regionförvaltningsverket beslutar om dispenser som hemmedlemsstatens myndighet beviljar verksamheten på en godkänd anläggning för avelsmaterial enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/686 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller godkännande av anläggningar för avelsmaterial och spårbarhets- och djurhälsokrav för förflyttning av avelsmaterial från vissa hållna landlevande djur inom unionen.

De nödvändiga bestämmelser om förfarandena för i denna paragraf avsett godkännande eller avsedd dispens som genomförandet av EU:s djurhälsoförordning förutsätter får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

40 §

Godkännande av en spermasamlingsstation för inrikeshandel

Om det inte finns eller krävs godkännande enligt artikel 94 i EU:s djurhälsoförfordning för samling av sperma av nötkreatur, svin, får, getter eller hästdjur får sådan sperma samlas endast på en i enlighet med denna paragraf godkänd spermasamlingsstation. Kravet gäller dock inte samling av sådan sperma som används endast för seminering av de egna djuren i samma anläggning där sperman samlas.

Regionförvaltningsverket godkänner en spermasamlingsstation på ansökan. Förutsättningar för att godkänna en station är

1) att utrymmena på stationen är lämpliga för djurhållning och isolering av djur, för samling, hantering och förvaring av sperma och för underhåll av redskap,

2) att utrymmena är så planerade och konstruerade och går att underhålla så att spridning av djursjukdomar effektivt kan förhindras,

3) att en utsedd veterinär ansvarar för att spridning av djursjukdomar vid stationen förhindras,

4) att personalen på stationen har tillräckliga kunskaper och färdigheter med tanke på skötseln av sina uppgifter.

I ansökan om godkännande ska uppges kontaktuppgifter till aktören och stationen för insamling av sperma, och till ansökan ska fogas en beskrivning av verksamheten vid stationen samt en redogörelse för de omständigheter som avses i 2 mom. I ett beslut om godkännande får det ställas sådana villkor som är nödvändiga för att förhindra spridning av djursjukdomar.

Livsmedelsverket ger en godkänd spermasamlingsstation ett nationellt godkännandesignum.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för att godkänna en spermasamlingsstation och om godkännandeförfarandet får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

41 §

Godkännande av en embryosamlingsgrupp för inrikeshandel

Om det inte finns eller krävs godkännande enligt artikel 94 i EU:s djurhälsoförfordning för samling av embryon från nötkreatur, svin, får, getter eller hästdjur från donationsdjur eller för produktion av embryon från samlade äggceller genom provrörsbefruktnings får sådan verksamhet bedrivas endast av en embryoinsamlingsgrupp som är godkänd i enlighet med denna paragraf.

Regionförvaltningsverket godkänner en embryosamlingsgrupp på ansökan. Förutsättningar för godkännande är

1) att embryosamlingsgruppen för undersökning, behandling, förvaring och förpackning av embryon samt för underhåll av redskap förfogar över utrymmen som är ändamålsenligt utrustade,

2) att en utsedd veterinär som hör till embryosamlingsgruppen ansvarar för gruppens verksamhet,

3) att embryosamlingsgruppens medlemmar har tillräckliga kunskaper och färdigheter med tanke på skötseln av uppgiften.

Om en embryoinsamlingsgrupp bedriver embryoproduktionsverksamhet ska gruppens medlemmar dessutom ha tillräckliga kunskaper och färdigheter i fråga om embryoproduktionsmetoderna, hygienkraven i produktionen och bekämpningen av djursjukdomar. Gruppen ska dessutom förfoga över ändamålsenligt utrustade fasta utrymmen för samling av äggceller, för förvaring

Betänkande JsUB 14/2020 rd

och hantering av könsceller som ska användas för embryoproduktion samt för produktion och förvaring av embryon.

I ansökan om godkännande av en embryosamlingsgrupp ska uppges kontaktuppgifter till gruppmedlemmarna och till lokalerna, om gruppen förfogar över fasta utrymmen för sin verksamhet. Till ansökan ska fogas en beskrivning av gruppens verksamhet och en redogörelse över att de föreskrivna förutsättningarna för godkännande är uppfyllda. I ett beslut om godkännande får det ställas sådana villkor som är nödvändiga för att förhindra spridning av djursjukdomar.

Livsmedelsverket ger en godkänd embryosamlingsgrupp ett nationellt godkännandesignum.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av en embryosamlingsgrupp och om godkännandeförfarandet får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

42 §

Verksamheten vid en spermasamlingsstation eller embryosamlingsgrupp som godkänts för inrikteshandel

På en spermasamlingsstation som godkänts i enlighet med 40 § får endast samlas sperma som härrör från friska djur i fråga om vilka man på ett tillräckligt sätt har kunnat säkerställa att anläggningen är fri från djursjukdomar som överförs via sperma. Hälsotillståndet hos de djur som hålls på stationen ska kontinuerligt övervakas med tanke på eventuella djursjukdomar hos djuren. Samlingen, hanteringen och förvaringen av sperma vid stationen för insamling av sperma ska ordnas så att det kan garanteras att sperman håller god hygienisk kvalitet och är fri från djursjukdomar och så att djursjukdomar inte kan spridas på stationen.

Embryon som samlas av en embryosamlingsgrupp som godkänts i enlighet med 41 § och äggceller som den använder för embryoproduktion ska härröra från friska djur från en anläggning som på ett tillräckligt sätt har kunnat säkerställas vara fri från djursjukdomar. Samlingsgruppen ska utföra samlingen av embryon och äggceller, lösgöringen av ovarier, undersökningen och produktionen av embryon samt behandlingen och förvaringen av embryon och könsceller som ska användas för embryoproduktion så att det kan säkerställas att embryona håller god hygienisk kvalitet och är fria från djursjukdomar.

Väsentliga förändringar i verksamheten ska utan dröjsmål anmälas till regionförvaltningsverket.

Närmare bestämmelser om kraven på hälsotillståndet hos djur som sänds till och hålls på en i enlighet med 40 § godkänd spermasamlingsstation samt hos donatordjur till embryon och till könsceller som används för embryoproduktion vilka samlas av en i enlighet med 41 § godkänd embryosamlingsgrupp samt om hur stationens eller samlingsgruppens verksamhet ska ordnas i syfte att förhindra spridning av djursjukdomar får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

43 §

Godkännande av vattenbruksanläggningar samt anläggningar för sjukdomskontroll av vattenlevande djur

Livsmedelsverket beslutar om godkännande av vattenbruksanläggningar samt anläggningar för sjukdomskontroll av vattenlevande djur enligt artiklarna 176–179 i EU:s djurhälsoförordning.

Godkännande behöver dock inte sökas för verksamheten vid

1) ett sådant kläckeri som enbart producerar sättfisk av vild lekmogen fisk i närområdet för utplantering som nykläckta i samma område,

2) den typ av anläggningar som avses i artikel 176.2 a–c i EU:s djurhälsoförordning, om inte anläggningen är förenad med sådan risk som avses i den nämnda artikeln,

3) den typ av anläggningar som avses i artikel 3.1 b–e i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/691 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser för vattenbruksanläggningar och transportörer av vattenlevande djur, om inte anläggningen är förenad med sådan risk som avses i den nämnda artikeln.

Livsmedelsverket utför en riskbedömning inom en månad efter det att aktören har gjort den registreringsanmälan som avses i artikel 172 i EU:s djurhälsoförordning eller den anmälan om betydande förändringar vid anläggningen som avses i den artikeln. Som grund för riskbedömningen används de anmälda uppgifter samt eventuella andra uppgifter om verksamheten som erhållits med stöd av denna lag. Vid bedömning av risken beaktas förflyttningsmönstren för djuren samt när det gäller andra vattenbruksdjur än vattenlevande prydnadsdjur även anläggningens läge.

Sådana närmare bestämmelser om godkännandeförfarandena som genomförandet av EU:s djurhälsoförordning förutsätter får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Dessutom får närmare bestämmelser om de omständigheter som ska beaktas vid riskbedömningen samt om i artikel 176.2 a i EU:s djurhälsoförordning avsedda små mängder vattenbruksdjur utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 kap.

Förflyttning av djur och produkter

44 §

Djurhälsointyg

Kommunalveterinären undertecknar djurhälsointyg som avses i del IV avdelningarna I och II i EU:s djurhälsoförordning samt undertecknar färdplanen för en ambulerande cirkus eller djurutställning.

Bestämmelser om tillämpning av undantag som det föreskrivs om i eller med stöd av EU:s djurhälsoförordning och vilka innebär att en medlemsstat eller den behöriga myndigheten får tillåta förflyttningar av djur och produkter utan åtföljande djurhälsointyg, fränsett de undantag som avses i artikel 209 i den förordningen, får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

45 §

Aktörers och myndigheters anmälningar i anslutning till förflyttningar

Kommunalveterinären tar emot de anmälningar som avses i del IV avdelningarna I och II i EU:s djurhälsoförordning eller som det föreskrivs om i bestämmelser som utfärdats med stöd av den förordningen och som aktören ska lämna till ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet om planerade förflyttningar av djur eller produkter till andra medlemsstater.

Kommunalveterinären tar också emot de anmälningar som avses i del IV avdelningarna I och II i EU:s djurhälsoförordning och som aktören ska lämna till den behöriga myndigheten, om aktören upptäcker att den mottagna försändningen inte uppfyller kraven på förflyttningar i alla avseenden.

Kommunalveterinären eller regionförvaltningsverket gör de anmälningar om planerade förflyttningar av djur och produkter till destinationsmedlemsstatens behöriga myndighet som ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet ansvarar för enligt EU:s djurhälsoförordning eller rättsakter som antagits med stöd av den. Kommunalveterinären eller regionförvaltningsverket kan emellertid låta aktören sörja för införandet av de basuppgifter som behövs för anmälan i det datoriserade informationshanteringssystem för offentlig kontroll som avses i kontrollförordningen samt, när djurhälsointyg inte krävs vid förflyttningen, även upprättande och sändande av anmälan via systemet. En aktör som ska införa uppgifter i det datoriserade informationshanteringssystemet, eller aktörens representant, har rätt att av tillsynsmyndigheten avgiftsfritt få behövliga åtkomsträttigheter till systemet.

46 §

Skyldighet att sprida information till kunder inom passagerartrafik och kunder som använder posttjänster mellan medlemsstaterna

Aktörer som bedriver passagerartrafik mellan medlemsstaterna, hamnoperatörer eller flygplatsoperatörer som bedriver sådan trafik och researrangörer som säljer utlandsresor ska till passagerare och operatörer som bedriver postverksamhet mellan medlemsstaterna ska till sina kunder sprida information om förbud och andra skyddsåtgärder som gäller förflyttning av djur och produkter över landsgränser och som beror på att en sjukdom i kategori a eller b eller en ny sjukdom har brutit ut och konstaterats i Finland eller i en annan medlemsstat. Skyldighet att sprida information föreligger endast om djursjukdomen i fråga hotar sprida sig via passagerartrafik eller post.

Livsmedelsverket ansvarar för framtagandet av den information som ska spridas.

Närmare bestämmelser om vilka sjukdomsutbrott och aktörer den skyldighet som avses i 1 mom. ska gälla utfärdas genom förordning av statsrådet. Också närmare bestämmelser om minimikraven i fråga om sätten att sprida information får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

47 §

Restriktioner för förflyttningar inom landet för att säkerställa sjukdomsfri status eller genomförandet av ett utrotningsprogram

Till eller via ett område eller en anläggningskrets som har sjukdomsfri status eller som omfattas av ett utrotningsprogram får inte från finskt territorium förflyttas landlevande djur eller produkter från dem så att statusen eller genomförandet av utrotningsprogrammet äventyras. Bestämmelser om restriktioner för förflyttningar av vattenlevande djur inom landet finns i del IV avdelning II i EU:s djurhälsoförfordning.

Sådana närmare bestämmelser om i 1 mom. avsedda restriktioner för förflyttningar mellan olika områden som genomförandet av EU:s djurhälsoförfordning förutsätter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

48 §

Frisläppning av djur i naturen

Landlevande djur får inte släppas fria i naturen om den som släpper djuren fria vet eller misstänker att de kan sprida en djursjukdom som kan medföra skada för andra djur eller för människor. Bestämmelser om frisläppning av vattenlevande djur i naturen finns i del IV avdelning II i EU:s djurhälsoförfordning.

Vattenlevande djur från Finland eller en annan medlemsstat som ska sättas ut i naturen och som tillhör en förtecknad art avseende en sjukdom i kategori b eller c, ska härröra från ett område eller en anläggningskrets som har sjukdomsfri status avseende sjukdomen i fråga.

Närmare bestämmelser om hälsotillståndskrav för djur som släpps ut i naturen får med iakttagande av bestämmelserna i EU:s djurhälsoförfordning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

49 §

Förflyttningar som förutsätter Livsmedelsverkets samtycke

Livsmedelsverket beslutar i egenskap av behörig myndighet på destinationen eller i destinations- eller ursprungsmedlemsstaten eller den medlemsstat genom vilken djuren eller produkterna passerar i enskilda fall om en förflyttning av djur eller produkter ska tillåtas när det är fråga om

1) sådan förflyttning av landlevande eller vattenlevande djur eller avelsmaterial från landlevande djur för vetenskapliga ändamål som det föreskrivs om i artikel 138, 165 eller 204 i EU:s djurhälsoförfordning,

2) sådan förflyttning av vilda landlevande djur som det föreskrivs om i artikel 155 i EU:s djurhälsoförfordning,

3) sådan förflyttning av landlevande djur som tillåts av ett nationellt undantag som en annan medlemsstat tillämpar till ett område som har sjukdomsfri status eller där utrotningsprogram genomförs,

4) sådan förflyttning för utrotning av en sjukdom hos landlevande djur som det föreskrivs om i artiklarna 128 och 157.4 i EU:s djurhälsoförfordning,

Betänkande JsUB 14/2020 rd

5) sådan förflyttning av avelsmaterial till en genbank som det föreskrivs om i artikel 45 i den förordning som nämns i 39 § 2 mom., eller sådan förflyttning av avelsmaterial från någon annan anläggning än en godkänd anläggning som det föreskrivs om i artikel 13 i den förordningen,

6) sådan förflyttning av primater från någon annan anläggning än en avgränsad anläggning som det föreskrivs om i artikel 63.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/688 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller djurhälso-krav för förflyttning av landlevande djur och kläckägg inom unionen,

7) sådan förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte som avses i artikel 32 i förordningen om sällskapsdjur och som inte uppfyller alla krav som ställs på den,

8) sådan förflyttning av vattenlevande djur som enligt artiklarna 193, 196, 198, 201 och 209 i EU:s djurhälsoförordning förutsätter tillstånd av medlemsstaten eller den behöriga myndigheten och som inte avviker från vad som föreskrivs i 48 § 2 mom.

Om inte något annat föreskrivs i EU:s djurhälsoförordning eller med stöd av den, ska i en ansökan som görs av en aktör eller en sällskapsdjurshållare och som gäller tillåtelse till en förflyttning som avses i 1 mom. uppges den sökandes kontaktuppgifter samt uppgifter om de djur, avelsmaterial och produkter som ska levereras. Till ansökan ska fogas en beskrivning av den verksamhet för vilken det är tänkt att djuren eller produkterna ska förflyttas samt de utredningar som behövs för att bedöma risken för spridning av en djursjukdom.

För att en förflyttning ska tillåtas förutsätts, utöver vad som föreskrivs i EU:s djurhälsoförordning eller med stöd av den, att förflyttningen inte medför risk för spridning av en djursjukdom. I beslutet om tillåtande av förflyttningen ställs vid behov de villkor som är nödvändiga för att förhindra spridningen av djursjukdomar.

För utförande av sina uppgifter får Livsmedelsverket utan separat beslut föra in djur och produkter som avses i 1 mom. 1 punkten till Finland under förutsättning att de inte medför risk för spridning av djursjukdomar.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid ansökan om tillåtelse enligt 1 mom. får med iakttagande av bestämmelserna i EU:s djurhälsoförordning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

50 §

Tillämpning av bestämmelserna om landlevande djur eller vattenlevande djur på andra djur

Vad som i detta kapitel och 7 kap. föreskrivs om landlevande djur eller vattenlevande djur gäller också andra djur till den del som det föreskrivs i bestämmelser som utfärdats med stöd av artiklarna 227 och 228 i EU:s djurhälsoförordning.

51 §

Nationella kompletterande bestämmelser

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får

1) det föreskrivas om tillämpningen av sådana undantag som det föreskrivs om i EU:s djurhälsoförordning eller med stöd av den och som gäller undersökning av djur eller produkter som ska förflyttas, vaccinering av djur som ska förflyttas, rengöring av transportmedel som använts vid förflyttning, tillåtande av uppsamling av djur som ska förflyttas med ett transportmedel, förflytt-

Betänkande JsUB 14/2020 rd

ning av djur eller produkter till ett område eller en anläggningskrets som har sjukdomsfri status eller där ett utrotningsprogram genomförs eller verksamhet i närheten av landets gränser,

2) det utfärdas sådana bestämmelser om sjukdomsförebyggande och riskreducerande åtgärder som EU:s djurhälsoförordning tillåter och som gäller förflyttning av vilda vattenlevande djur från en livsmiljö till en annan,

3) det på det sätt som förordningen om sällskapsdjur tillåter föreskrivas om undantag från de vaccinationskrav som gäller unga sällskapsdjur samt om de krav som ska tillämpas på förflyttningar utan kommersiellt syfte av sällskapsdjur som tillhör de arter som är förtecknade i del B i bilaga I till förordningen,

4) det utfärdas sådana närmare bestämmelser om krav i anslutning till bekämpningen av TSE som gäller handel med levande djur, sperma och embryon inom unionen och som TSE-förordningen tillåter eller som genomförandet av den förutsätter,

5) det utfärdas bestämmelser i anslutning till genomförandet av sådana bestämmelser om förflyttning av djur eller produkter som ingår i del IV i EU:s djurhälsoförordning eller i förordningen om sällskapsdjur eller som utfärdats med stöd av dem, om de nämnda EU-bestämmelserna förutsätter det.

9 kap.

Utförsel och införsel av djur och produkter

52 §

Krav som gäller djur och produkter som exporteras

Endast djur och produkter vars ursprung på ett tillräckligt sätt kan klarläggas får sändas från Finland till andra stater än medlemsstater. Djuren och produkterna ska vara märkta så att de kan kopplas ihop med de intyg och dokument som gäller dem. Exporten får inte äventyra människors eller djurs hälsa i Finland, destinationsstaten eller den stat genom vilken djuren eller produkterna passerar.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska djuren och produkterna uppfylla djurhälsokraven på djur och produkter som förflyttas till andra medlemsstater, om inte destinationsstaten förutsätter att de krav som den ställer iakttas vid exporten. Om det har avtalats om export av djur och produkter till andra stater än medlemsstater i ett bilateralt avtal mellan Europeiska unionen och en stat utanför Europeiska unionen eller ett område i en sådan stat, ska de djur och produkter som exporteras överensstämma med bestämmelserna i det avtalet.

Exportören ansvarar för att de krav som ska tillämpas på exporten är uppfyllda. Exportören ansvarar också för att utreda de krav som destinationsstaten ställer och, om exportpartiet transporteras via en stat utanför Europeiska unionen, de krav som den staten ställer på transiteringen.

Bestämmelser som genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning förutsätter när det gäller kraven på djur och produkter som exporteras får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

53 §

Skyldighet för en exportör att registrera sig och registreringsförfarandet

Endast den som har antecknats i det register som förs av Livsmedelsverket får sända djur och produkter som kan medföra mer än ringa risk för spridning av djursjukdomar till andra stater än medlemsstater.

En anmälan om registrering lämnas in till Livsmedelsverket. Av anmälan ska framgå exportörens kontaktuppgifter samt uppgifter om vilka djur eller produkter registreringen gäller och till vilka stater djuren eller produkterna ska exporteras. Vid export av djur ska det unika registreringsnummer för anläggningen som avses i artikel 93 i EU:s djurhälsoförordning uppges och vid export av produkter ska anläggningens godkännandenummer som tilldelats med stöd av livsmedelslagen uppges eller, om numret saknas, någon annan motsvarande identifikationsuppgift. Registreringen gäller i tre år efter anmälan och registreringen kan förnyas.

Närmare bestämmelser om vilka djurarter och produkter som registreringsskyldigheten gäller utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 §

Intyg och kontroller som hänför sig till exporten samt användning av det datoriserade informationshanteringssystemet

Det officiella djurhälsointyg som ska åtfölja djur och produkter som exporteras till andra stater än medlemsstater utfärdas på exportörens begäran av kommunalveterinären. Kommunalveterinären ska innan intyget utfärdas inspektera djuren och den anläggning där de hålls samt produkterna, om inte det är möjligt att på annat sätt säkerställa att kraven på de djur och produkter som ska exporteras samt de importkrav som ställs av destinationsstaten och eventuella krav på transiteringen uppfylls.

För att upprätta eller sända djurhälsointyg ska det datoriserade informationshanteringssystem för offentlig kontroll som avses i kontrollförordningen användas när det är möjligt och det inte finns något sådant hinder för att använda systemet som beror på destinationsstaten. Exportören ansvarar för lämnandet av de basuppgifter som behövs för djurhälsointyget och, när så krävs, för att dessa uppgifter införs i det datoriserade informationshanteringssystemet.

Om kommunalveterinären efter det att intyget utfärdats får kännedom om ett misstänkt eller konstaterat sjukdomsutbrott som skulle ha utgjort hinder för att utfärda intyget, ska kommunalveterinären underrätta Livsmedelsverket. Livsmedelsverket ska underrätta den behöriga myndigheten i destinationsstaten.

Närmare bestämmelser om utförande av exportkontroll, djurhälsointygets form och förfarandet för utfärdande av djurhälsointyg samt om användning av det datoriserade informationshanteringssystemet för offentlig kontroll vid export får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

55 §

Skyldighet att bevara uppgifter och dokument som gäller exporterade djur och produkter

En exportör ska i fem år bevara följande uppgifter om djur och produkter som exportören sänt till andra stater än medlemsstater och vars export förutsätter registrering enligt 53 §:

- 1) vilket slag av djur och produkter som har levererats samt deras identifieringsuppgifter,
- 2) antalet djur och produkter,
- 3) leveransens avgångs- och destinationsplats,
- 4) leveranstidpunkten, samt
- 5) vilka av en myndighet utfärdade dokument som har åtföljt leveransen.

Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska bevaras får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

56 §

Särskilda kontrollåtgärder som gäller införsel av djur och produkter

Bestämmelser om den kontroll som gäller införsel av djur och produkter från andra stater än medlemsstater till Finland eller via Finland till en annan medlemsstat finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), till den del det inte föreskrivs om kontrollen i denna paragraf.

Om införsel som avses i 1 mom. är förenad med krav som med stöd av del V i EU:s djurhälsoförordning föreskrivs i fråga om tillstånd som utfärdats eller riskbedömning som utförts av den behöriga myndigheten i destinationsmedlemsstaten eller den medlemsstat som djuren eller produkterna passerar, fattar Livsmedelsverket beslut om tillstånd eller riskbedömning,

Kommunalveterinären svarar för de kontroller och undersökningar som hänför sig till införsel som avses i 1 mom. och som ska utföras på destinationsplatsen enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av del V i EU:s djurhälsoförordning. Om djuren enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av del V i EU:s djurhälsoförordning ska hållas i karantän efter införseln, beslutar kommunalveterinären när djuren ska släppas ur karantänen.

57 §

Nationell behörighet om Europeiska unionen saknar införselkrav

Bestämmelser om de djurhälsokrav som djurarter, djurkategorier eller produkter som förs in till Finland från andra stater än medlemsstater eller hälsointyg som gäller dessa ska uppfylla samt om de stater och områden från vilka det är tillåtet att föra in nämnda djur eller produkter, om det inte föreskrivs om införselkrav på djuren eller produkterna eller föreskrivs om en förteckning över stater eller områden med stöd av bestämmelser i del V i EU:s djurhälsoförordning, i förordningen om sällskapsdjur eller någon annanstans i Europeiska unionens lagstiftning, får med iakttagande av artiklarna 230, 234 och 238 i EU:s djurhälsoförordning samt artikel 14.3 i förordningen om sällskapsdjur utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

10 kap.

Nödåtgärder och nya sjukdomar

58 §

Åtgärder när risk för sjukdomsspridning hänför sig till ett djur eller en produkt som sänts till Finland

Om det på en annan medlemsstats område har konstaterats ett sådant sjukdomsutbrott av en sjukdom i kategori d eller en ny sjukdom, som orsakar fara via ett djur eller en produkt som sänts till eller transiterats genom Finland från det berörda området eller via transportmedel eller material som kommit i kontakt med djuret eller produkten, får Livsmedelsverket som en nödgärd enligt artikel 258 i EU:s djurhälsoförförordning besluta

1) att djuret ska avlivas, isoleras på destinationsplatsen eller en annan plats, sättas i karantän eller sändas tillbaka till den medlemsstat varifrån djuret fördes in, förutsatt att den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten godkänner återsändningen,

2) att produkten ska bortskaffas, behandlas så att risken för spridning av djursjukdomen elimineras, förvaras tills det står klart huruvida produkten medför risk för spridning av djursjukdomen eller inte, eller sändas tillbaka till den medlemsstat varifrån produkten fördes in, förutsatt den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten godkänner återsändningen, eller

3) att transportmedlet eller materialet rengörs eller desinficeras.

I Livsmedelsverkets beslut enligt 1 mom. får det uppställas nödvändiga villkor beträffande genomförandet av åtgärderna och bestämmas om nödvändiga undersökningar av djuret vid isoleringen eller karantänen. Aktören eller sällskapsdjurshållaren ansvarar för genomförandet av åtgärderna och för kostnaderna för dem.

Livsmedelsverket ska utan dröjsmål informera jord- och skogsbruksministeriet om sitt i 1 mom. avsedda beslut.

59 §

Förflyttningsförbud på grund av plötsligt hot om sjukdomsspridning

Jord- och skogsbruksministeriet får besluta förbjuda att djur och produkter samt föremål och ämnen som kommit i kontakt med sådana djur och produkter sänds till en annan medlemsstat eller via en annan medlemsstat till andra stater än medlemsstater, ett område eller en anläggningskrets i en sådan stat eller begränsa sådana sändningar eller ställa villkor för dem

1) för genomförandet av artikel 42.1 a i EU:s djurhälsoförförordning,

2) som en sådan nödgärd som avses i del VII i EU:s djurhälsoförförordning när en sjukdom i kategori d eller en ny sjukdom förekommer i Finland och de åtgärder som anges i EU:s djurhälsoförförordning och i denna lag och som genomförts med stöd av dem inte räcker till för att förhindra spridning av djursjukdomen eller trygga förutsättningarna för handeln mellan medlemsstaterna.

På ett beslut som avses i 1 mom. tillämpas inte vad som i 9 och 10 kap. i förvaltningslagen föreskrivs om delgivning av förvaltningsbeslut. Beslutet ska publiceras i Finlands författningssamling och Livsmedelsverket ska informera de aktörer och sällskapsdjurshållare som myndigheten känner till och som beslutet gäller om beslutet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

60 §

Tillfälligt transportförbud

Om en djursjukdom i kategori a eller b eller en ny sjukdom, vars utbredning är okänd eller som hotar att spridas vidare trots de åtgärder som avses i 5 kap., har konstaterats förekomma i Finland, eller om det finns en misstanke om en sådan djursjukdom, får Livsmedelsverket som en sådan nödåtgärd som avses i del VII i EU:s djurhälsoförordning, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av djursjukdomen och utreda sjukdomsläget besluta förbjuda djurtransporter i hela landet eller en del av landet eller begränsa dem. Beslutet får gälla i högst 14 dygn när det gäller transport av djur som tillhör förtecknade arter och i högst tre dygn när det gäller transport av djur som tillhör andra arter. Beslutet ska upphävas omedelbart när de föreskrivna förutsättningarna för att förelägga ett förbud eller en begränsning inte längre föreligger.

Om ett förbud mot eller en begränsning av transporter av djur som tillhör förtecknade arter nödvändigtvis på grund av djursjukdomens utbredning eller en betydande utbredningsrisk behöver hållas i kraft längre än vad som är möjligt med stöd av 1 mom., får jord- och skogsbruksministeriet besluta förlänga giltighetstiden för förbudet eller begränsningen. Under ovannämnda omständigheter ska Livsmedelsverket lägga fram ett initiativ till jord- och skogsbruksministeriet om förlängning av giltighetstiden för förbudet eller begränsningen. Jord- och skogsbruksministeriets beslut ska upphävas omedelbart när de föreskrivna förutsättningarna för att förelägga ett förbud eller en begränsning inte längre föreligger.

Ett beslut som avses i 1 och 2 mom. och ett beslut om hävande av detta beslut publiceras i Finlands författningssamling. Livsmedelsverket ska på adekvat och tillräckligt sätt informera om beslutet.

Regionförvaltningsverket får i enskilda fall på ansökan ge dispens från ett förbud eller en begränsning som avses i denna paragraf, under förutsättning att dispensen inte medför risk för att djursjukdomen sprids.

61 §

Behörighet att besluta om andra nödåtgärder och om åtgärder som gäller nya sjukdomar

Bestämmelser om kommissionens behörighet att genom en genomförandeakt föreskriva om åtgärder för att bekämpa nya sjukdomar ingår i artikel 6 i EU:s djurhälsoförordning.

Bestämmelser om vidtagande av nödåtgärder enligt artiklarna 257, 258, 260 och 262 i EU:s djurhälsoförordning, fränsett de som avses i 58–60 §, för att bekämpa en sjukdom i kategori d eller en ny sjukdom utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Åtgärderna ska vara nödvändiga för att förhindra sjukdomsspridning eller utreda sjukdomsläget. Närmare bestämmelser om innehållet i nödåtgärder får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Regionförvaltningsverket eller Livsmedelsverket fattar i enskilda fall beslut om åtgärder enligt 1 och 2 mom. som riktas till en fysisk eller juridisk person eller beslut om inrättande av en restriktionszon och om de förbud, villkor och begränsningar som ska iakttas och de åtgärder som ska genomföras där i enlighet med den behörighetsfördelning som gäller dem enligt denna lag.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

11 kap.

Laboratorier samt hantering av sjukdomsagens

62 §

Officiella djurhälsolaboratorier

Livsmedelsverket är nationellt referenslaboratorium för förtecknade sjukdomar samt andra djursjukdomar som ska bekämpas och djursjukdomar som ska övervakas. Ett för uppgiften lämpligt utländskt laboratorium är nationellt referenslaboratorium för djursjukdomar vars förekomst i Finland är ytterst osannolik och för vilka det inte är ändamålsenligt att ordna referenslaboratorieverksamhet i Finland på grund av verksamhetens kostnader eller med beaktande av andra omständigheter. Laboratoriet utses av jord- och skogsbruksministeriet efter att ministeriet har hört Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket utser officiella laboratorier som avses i artikel 37 i kontrollförordningen. Bestämmelser om utseende av laboratorier finns i kontrollförordningen. Livsmedelsverket är också självt officiellt laboratorium.

Analys av prover som tagits i samband med myndighetskontroll och annan myndighetsverksamhet som det föreskrivs om i författningarna om djurhälsa ska utföras i ett laboratorium som avses i 1 eller 2 mom. (*officiellt djurhälsolaboratorium*).

63 §

Analys av andra prover än myndighetsprover med avseende på djursjukdomar

Med undantag för prover som avses i 62 § 3 mom. får prover som tagits med avseende på en sjukdom i kategorierna a–c, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas analyseras endast i ett officiellt laboratorium, ett officiellt laboratorium i en annan medlemsstat eller i ett av Livsmedelsverket utsett laboratorium för egenkontroll.

Livsmedelsverket utser laboratorier för egenkontroll på ansökan. Förutsättningen för att ett laboratorium ska utses till ett laboratorium för egenkontroll är att laboratoriets kompetens har påvisats i enlighet med lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005) på grundval av ackreditering eller med ackreditering jämförbar bedömning av kompetens. Ett laboratorium som godkänns att analysera prover med avseende på sjukdomar i kategorierna a–c ska ha en skriftlig beskrivning av förfaranden och åtgärder för att förhindra att sjukdomsagens sprids utanför laboratoriet. Ett laboratorium som analyserar prover som en aktör har tagit eller låtit ta på det sätt som obligatoriska zoonosövervakningen enligt 11 § förutsätter ska uppfylla kraven i artikel 12.2 i zoonosförordningen. Kompetensen hos ett laboratorium för egenkontroll ska bedömas med minst tre års mellanrum.

Livsmedelsverket får på ansökan utse ett laboratorium i en annan medlemsstat att analysera de prover som avses i 1 mom. förutsatt att laboratoriets kompetens har påvisats i den medlemsstaten på grundval av ackreditering eller med ackreditering jämförbar bedömning av kompetens.

Med undantag för prover som avses i 62 § 3 mom. får prover, som tagits med avseende på andra sjukdomar i kategori d eller e eller andra djursjukdomar som klassificerats som annan anmälningspliktig djursjukdom än de sjukdomar som avses i 1 mom., i Finland analyseras endast i ett

Betänkande JsUB 14/2020 rd

officiellt djurhälsolaboratorium eller i ett laboratorium som har gjort förhandsanmälan om sin verksamhet till Livsmedelsverket. Ett anmälningsskyldigt laboratorium ska använda vetenskapligt vedertagna analysmetoder samt ha teknisk kompetens och ta fram tillförlitliga resultat. Laboratoriepersonalen ska ha den utbildning och kompetens som uppgiften förutsätter. Av anmälan om verksamheten vid laboratoriet ska framgå aktörens och laboratoriets kontaktuppgifter samt vilka i detta moment avsedda djursjukdomar som laboratoriet undersöker och sådana uppgifter om metoderna som är nödvändiga för att bedöma att analysmetoderna är beprövade.

Bestämmelserna i 1 och 4 mom. gäller inte prover som avses i livsmedels- eller foderlagstiftningen.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna enligt Europeiska unionens rättsakter för utseende av ett laboratorium samt om innehållet i anmälan enligt 4 mom. och anmälningförfarandet får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

64 §

Annan hantering och förflyttning av sjukdomsagens

Mikrober och parasiter som orsakar sjukdomar i kategorierna a–c och andra djursjukdomar som ska bekämpas får i annat syfte än för analys av prover som avses i 62 eller 63 § innehållas, förflyttas, undersökas eller annars hanteras endast vid Livsmedelsverket och Institutet för hälsa och välfärd eller med Livsmedelsverkets tillstånd.

Beviljandet av tillstånd som avses i 1 mom. förutsätter att verksamheten inte medför risk för spridning av djursjukdomen. Bestämmelser om de skyldigheter som hänför sig till verksamheten finns i artikel 16 i EU:s djurhälsoförordning och utfärdas med stöd av den. Tillståndet får utöver skyldigheterna enligt artikel 16 i den förordningen förenas med ytterligare villkor eller strängare villkor för verksamheten, om de är nödvändiga för sjukdomsbekämpningen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte sådana prover för egenkontroll som avses i livsmedels- eller foderlagstiftningen.

65 §

Skyldighet att anmäla förändringar i verksamheten

Livsmedelsverket ska utan dröjsmål underrättas om väsentliga förändringar i verksamheten vid ett av Livsmedelsverket utsett officiellt laboratorium samt ett sådant laboratorium för egenkontroll och ett sådant anmälningsskyldigt laboratorium som avses i 63 § samt i verksamhet som bedrivs med tillstånd enligt 64 §.

66 §

Lämnande av undersökningsuppgifter samt sändande av isolerade mikrob- och parasitstammar samt prover

Ett av Livsmedelsverket utsett officiellt laboratorium samt ett sådant laboratorium för egenkontroll och ett sådant anmälningsskyldigt laboratorium som avses i 63 § ska till det nationella referenslaboratoriet för fortsatta analyser eller förvaring sända stammar av sådana mikrober och pa-

Betänkande JsUB 14/2020 rd

rasiter som orsakar förtecknade djursjukdomar eller andra anmälningsspliktiga djursjukdomar och som har isolerats i analyserade prover eller prover där en sådan mikrob eller parasit har påvisats. Det ska dessutom regelbundet lämna Livsmedelsverket uppgifter om antalet prover som analyserats med avseende på förtecknade sjukdomar och andra anmälningsspliktiga djursjukdomar samt om resultaten av analyserna enligt djurgrupp samt nödvändiga uppgifter om analysmetoderna.

Det nationella referenslaboratoriet ska lämna Institutet för hälsa och välfärd sådana uppgifter om undersökta mikrob- och parasitstammar och prover där en mikrob eller en parasit har påvisats som institutet behöver för sin epidemiologiska övervakning. De uppgifter som lämnas får inte innehålla identifieringsuppgifter om tillsynsobjekten.

Om en förtecknad sjukdom eller en annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas misstänks förekomma i ett prov som sänts till ett sådant laboratorium som inte har rätt att analysera prover med avseende på djursjukdomen i fråga, ska provet eller den mikrob som isolerats i det utan dröjsmål sändas till ett officiellt djurhälsolaboratorium för fortsatta analyser.

Närmare bestämmelser om vilka analyser med avseende på djursjukdomar den skyldighet som avses i 1 mom. gäller, innehållet i de uppgifter som ska lämnas samt den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om när och hur de i 1 mom. avsedda mikrob- eller parasitstammarna, proverna och uppgifterna ska sändas in och uppgifterna lämnas.

12 kap.

Myndigheter

67 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och övervakar på riksnivå bekämpningen av djursjukdomar.

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter ska Livsmedelsverket

- 1) ansvara för upprätthållandet av den nationella beredskapen för djursjukdomar,
- 2) göra upp en riksomfattande plan för bekämpning av djursjukdomar, som är en del av den fleråriga nationella kontrollplanen enligt kontrollförordningen, samt andra behövliga riksomfattande beredskapsplaner för djursjukdomar,
- 3) ordna skötseln utanför tjänstetiden av brådskande uppgifter som gäller diagnostisering av sjukdomar i kategorierna a–c och andra djursjukdomar som ska bekämpas,
- 4) övervaka laboratorier som det utsett, anmälningsspliktiga laboratorier samt i 64 § avsedd tillståndspliktig verksamhet.
- 5) vara förbindelseorgan enligt artikel 103 i kontrollförordningen,
- 6) ansvara för statistikföringen och rapporteringen i fråga om djursjukdomar,
- 7) ansvara för ordnandet av utbildning för kommunalveterinärer i anslutning till verkställigheten av författningarna om djurhälsa och föra förteckning över de kommunalveterinärer som genomgått en särskild beredskapsutbildning med tanke på sjukdomsutbrott.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

Livsmedelsverket övervakar och genomför bekämpningen av djursjukdomar vid i livsmedelslagen avsedda slakterier och inrättningar för vilthantering samt godkända livsmedelslokaler som finns i anslutning till dem, med undantag för slakterier, inrättningar och livsmedelslokaler i fråga om vilka tillsynen enligt livsmedelslagen har överförts på kommunerna på det sätt som avses i 15 § 2 mom. i veterinärvårdslagen (765/2009). I fråga om de slakterier, inrättningar och livsmedelslokaler som Livsmedelsverket övervakar utför Livsmedelsverket alla de uppgifter som enligt denna lag annars skulle ankomma på kommunalveterinären.

Närmare bestämmelser om statistikföringen och rapporteringen samt om innehållet i de riksomfattande beredskapsplanerna får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

68 §

Regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverket planerar, styr, övervakar och genomför bekämpning av djursjukdomar samt övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om djurhälsa och de beslut som fattats med stöd av dem inom sitt verksamhetsområde.

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om regionförvaltningsverkets uppgifter ska regionförvaltningsverket,

- 1) upprätthålla beredskapen för bekämpning av djursjukdomar inom sitt verksamhetsområde,
- 2) göra upp en regional plan för bekämpning av djursjukdomar som baserar sig på den riksomfattande planen samt andra behövliga beredskapsplaner för djursjukdomar för verksamhetsområdet,
- 3) sörja för planeringen och verkställigheten av de beslut om sjukdomsbekämpning som Livsmedelsverket riktar mot anläggningar och andra platser samt av beslut om inspektioner och undersökningar, massvaccineringar eller avlivningar av djur samt bortskaffande av kadaver inom zoner, med undantag av beslut vilkas verkställighet enligt bestämmelserna ankommer på aktörer eller dem som håller sällskapsdjur,
- 4) ordna utbildning för kommunalveterinärer,
- 5) i de renslakterier som avses i livsmedelslagen och i godkända livsmedelslokaler som finns i anslutning till dem utföra sådana uppgifter för bekämpning av djursjukdomar som enligt denna lag annars hör till kommunalveterinärens uppgifter,
- 6) i egenskap av behörig myndighet ansvara för uppgifter enligt Europeiska unionens rättsakter som ska genomföras genom denna lag till den del uppgifterna inte omfattas av någon annan myndighets behörighet.

Varje regionförvaltningsverk ska i samarbete med de övriga regionförvaltningsverken ordna skötseln utanför tjänstetiden av brådskande uppgifter som gäller bekämpning av sjukdomar i kategorierna a–c, nya sjukdomar samt andra djursjukdomar som ska bekämpas och utredning av sjukdomsläget. Det regionförvaltningsverk som har jour är behörigt inom hela jourområdet i uppgifter som enligt denna lag ankommer på regionförvaltningsverket. Livsmedelsverket fastställer regionförvaltningsverkens jourer.

Närmare bestämmelser om de i 2 mom. 2 punkten avsedda beredskapsplanernas innehåll får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

69 §

Kommunalveterinären

Kommunalveterinären genomför bekämpning av djursjukdomar samt övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om djurhälsa samt de beslut som fattats med stöd av dem inom sitt verksamhetsområde.

Utöver vad som någon annanstans föreskrivs om kommunalveterinärens uppgifter ska kommunalveterinären

1) i egenskap av huvudansvarig djurhälsomyndighet sörja för sådana inspektioner och undersökningar i anläggningar eller på andra platser som utförs på grund av misstanke om djursjukdomar samt för att övervaka iakttagandet av skyldigheter eller försiktighetsåtgärder som gäller övervakningen av djursjukdomar,

2) sörja för sådan undersökning, vaccinering, medicinering och hantering av djur som angetts i ett beslut som gäller förhindrande av sjukdomsspridning när endast en veterinär får genomföra åtgärderna,

3) utföra verkställande uppgifter i anslutning till verkställigheten av beslut om sjukdomsbekämpning samt övervaka genomförandet av åtgärder för sjukdomsbekämpning som en aktör eller sällskapsdjurshållare har anmält eller ålagts att genomföra,

4) i egenskap av huvudansvarig djurhälsomyndighet utföra inspektioner och undersökningar av verksamhet som förutsätter godkännande eller tillstånd enligt författningarna om djurhälsa.

I en brådskande situation där kommunalveterinären misstänker eller det konstateras att ett djur lider av en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas och där det krävs omedelbara åtgärder för att förhindra spridning av djursjukdomen men regionförvaltningsverket ännu inte har vidtagit några åtgärder i ärendet, får kommunalveterinären meddela ett interimistiskt beslut enligt 25 § 1 mom., 32 § 1 mom. eller 36 §. Beslutet ska omedelbart underställas regionförvaltningsverket för avgörande. Regionförvaltningsverket ska fatta ett eget beslut i ärendet utan dröjsmål, dock senast inom fjorton dygn från det att det interimistiska beslutet meddelades.

Regionförvaltningsverket får vid behov förordna en kommunalveterinär att utanför dennes verksamhetsområde utföra särskilt angivna uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunalveterinären, om det är fråga om en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas, eller i fall där en djursjukdom som ska övervakas förekommer i exceptionellt stor utsträckning. Regionförvaltningsverket ska i första hand förordna en veterinär som fått beredskapsutbildning till uppdraget. När förordnandet ges ska kommunens möjligheter att utföra sina lagstadgade uppgifter och övriga uppgifter beaktas. Regionförvaltningsverket får förordna en kommunalveterinär att utföra uppgifter även inom ett annat regionförvaltningsverks verksamhetsområde, om förordnandet grundar sig på en begäran av sistnämnda regionförvaltningsverk.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

70 §

Tullen

Tullen övervakar vid sidan av djurhälsomyndigheterna iakttagandet av författningarna om djurhälsa när djur eller produkter förflyttas mellan medlemsstater eller från Finland till andra stater än medlemsstater.

Vid övervakning som Tullen genomför iaktas tullagen (304/2016), om inte något annat följer av författningarna om djurhälsa.

71 §

Auktoriserad inspektör

Livsmedelsverket får för viss tid bemyndiga en fysisk person att i egenskap av auktoriserad inspektör i stället för eller genom att bistå kommunalveterinären utföra i denna lag avsedda inspektioner eller undersökningar i anläggningarna och på andra platser samt utföra verkställande uppgifter i anslutning till verkställigheten av denna lag, om förutsättningarna enligt artikel 30 eller 31 i kontrollförordningen är uppfyllda. En auktoriserad inspektör har inte rätt att för utförande av sina uppgifter få tillträde till sådana utrymmen som används för boende av permanent natur.

En auktoriserad inspektör utför sitt uppdrag under Livsmedelsverkets överinseende. Bestämmelser om auktoriserade fysiska personers och den behöriga myndighetens skyldigheter finns i artiklarna 32 och 33 i kontrollförordningen. På auktoriserade inspektörer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

En auktoriserad inspektör ska på begäran visa upp ett skriftligt bemyndigande.

72 §

Arbetspliktiga vid en omfattande djursjukdomsepidemi

Om en sjukdom i kategori a eller en ny sjukdom har spridit sig över ett vidsträckt område och tillsynsmyndigheterna inte har tillräckliga resurser för att bekämpa den i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag, är legitimerade veterinärer, som är stadigvarande bosatta i Finland, och veterinärmedicin studerande som har rätt att temporärt utöva veterinäryrket, med stöd av ett beslut av Livsmedelsverket skyldiga att sköta sådana i 71 § 1 mom. avsedda veterinäruppgifter som är nödvändiga på grund av det aktuella sjukdomsläget och som de skäligen kan utföra med beaktande av deras utbildning, arbetserfarenhet, hälsotillstånd och familjeförhållanden. Arbetsplikten får fortgå högst två veckor i sänder, sammanlagt dock högst två månader. Till den som utför ett sådant uppdrag betalas av statens medel ett av Livsmedelsverket bestämt skäligt arvode och ersättning för kostnader. Arbetsförordnandet avbryter inte den arbetspliktiges ordinarie anställningsförhållande.

Livsmedelsverket får utfärda ett arbetsförordnande om förutsättningarna enligt artikel 30 eller 31 i kontrollförordningen är uppfyllda. Bestämmelser om den behöriga myndighetens skyldigheter finns i artikel 33 i kontrollförordningen. Regionförvaltningsverket ska se till att den arbetspliktige känner till de skyldigheter och det ansvar som är förknippade med uppdraget.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

På en person som förordnats till arbetspliktig tillämpas vad som i 71 § 2 mom. föreskrivs om auktoriserade inspektörer. I uppdragen tillämpas dessutom arbetstidslagen (872/2019), semesterlagen (162/2005), arbetarskyddslagen (738/2002), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) och pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) samt i tillämpliga delar vad som i arbetsavtalslagen (55/2001) föreskrivs om arbetstagarens och arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter. En arbetspliktig har inte rätt att för utförande av sina uppgifter få tillträde till utrymmen som används för boende av permanent natur.

En arbetspliktig som utför sitt uppdrag ska på begäran visa upp sitt arbetsförordnande.

73 §

Ledning av och information om sjukdomsbekämpningen

När en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas bryter ut leder regionförvaltningsverket inom sitt verksamhetsområde bekämpningen av djursjukdomen och förhindrandet av dess spridning. Regionförvaltningsverket är vid behov ett sådant lokalt centrum för sjukdomsbekämpning som avses i Europeiska unionens lagstiftning.

Livsmedelsverket styr och övervakar regionförvaltningsverkets verksamhet för utrotning av en djursjukdom som avses i 1 mom. och för förhindrande av dess spridning. Om ett sjukdomsutbrott kräver åtgärder inom flera regionförvaltningsverks verksamhetsområden, svarar Livsmedelsverket för uppdatering av lägesbilden och samordning av verksamheten. Livsmedelsverket har rätt att vid behov ålägga regionförvaltningsverket skyldigheter med avseende på bekämpningen av en djursjukdom och förhindrande av dess spridning samt genom sitt beslut överta det ledningsansvar som avses i 1 mom. av regionförvaltningsverket, om en effektiv bekämpning av djursjukdomen eller ett effektivt förhindrande av dess spridning annars äventyras. Livsmedelsverket är dessutom ett sådant nationellt centrum för sjukdomsbekämpning som avses i Europeiska unionens lagstiftning.

Djurhälsomyndigheten ska informera om ett misstänkt eller konstaterat sjukdomsutbrott enligt 1 mom. samt om åtgärder för att förhindra djursjukdomens spridning och för att bekämpa den. Om det räcker till för att bekämpa djursjukdomen, får informationen begränsas till att gälla endast vissa personer eller aktörer eller grupper av sådana.

Närmare bestämmelser om informationen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

74 §

Expertgrupp

Livsmedelsverket beslutar från fall till fall om verket ska samla en expertgrupp som tillhandahåller sakkunnighjälp vid planeringen av åtgärder för bekämpning av en sjukdom i kategori a–c.

Djurhälsomyndigheten får trots tystnadsplikten lämna medlemmarna i expertgruppen de nödvändiga uppgifter om sjukdomsfall som deras uppdrag förutsätter. Medlemmarna är skyldiga att hemlighålla sekretessbelagda uppgifter som de fått ~~för något annat än det uppdrag expertgruppens verksamhet omfattar~~, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

13 kap.

Tillsyn och register

75 §

Inspektioner och provtagning

På en inspektion eller undersökning som hänför sig till tillsyn över iakttagandet av författningarna om djurhälsa tillämpas vad som föreskrivs om offentlig kontroll i artiklarna 9–15, 35 och 36 i kontrollförordningen. På en annan inspektion eller undersökning som avses i författningarna om djurhälsa tillämpas vad som föreskrivs om annan offentlig verksamhet i artikel 15 i kontrollförordningen.

I utrymmen som används för boende av permanent natur får en inspektion eller undersökning utföras endast av en behörig myndighet. En inspektion eller undersökning får utföras endast om den är nödvändig för att utreda omständigheter som inspektionen eller undersökningen gäller. Om det inte är fråga om en inspektion som riktar sig mot ett fortskaffningsmedel och som utförs i omedelbar anknytning till att fortskaffningsmedlet anländer till eller avlägsnar sig från Finlands tullområde eller ett särskilt skatteområde som hör till det, får en inspektion eller undersökning utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att avvärja ett allvarligt hot mot människors eller djurs hälsa, eller om det finns anledning att misstänka att en aktör eller någon annan som berörs av skyldigheter som anges i författningarna om djurhälsa har gjort sig skyldig till ett brott som kan leda till fängelsestraff, eller till en djursjukdomsförseelse enligt 95 § som kan medföra fara för människor eller djurs hälsa.

För tillsynen över efterlevnaden av författningarna om djurhälsa får djurhälsomyndigheten utan att identifiera sig av aktörerna beställa prov på produkter som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation. Prover får beställas endast av produkter som man inte misstänker eller vet att strider mot författningarna om djurhälsa. I fråga om information om tagande och testning av de mottagna proverna och inhämtande av ett andra expertutlåtande tillämpas artikel 36 i kontrollförordningen.

En aktör som är ansvarig för djur är skyldig att ordna med sådana förhållanden där undersökningen av ett djur eller någon annan åtgärd som riktas mot ett djur kan utföras på ett tryggt sätt med beaktande av djurets normala beteende, om inte något annat följer av åtgärdens brådskande natur.

76 §

Rätt att få uppgifter

Den behöriga myndigheten, en auktoriserad inspektör och en arbetspliktig har rätt att trots sekretessbestämmelserna få sådana uppgifter som är nödvändiga för att utföra uppgifter enligt författningarna om djurhälsa av aktörer och andra med förpliktelser enligt de nämnda författningarna.

Den behöriga myndigheten har dessutom rätt att trots sekretessbestämmelserna av statliga och kommunala myndigheter få sådana uppgifter om djurhållning eller om annan i författningarna om djurhälsa avsedd verksamhet som är nödvändiga för att utföra de uppgifter som avses i 1 mom.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

77 §

Rätt för utländska myndigheter och internationella organ att utföra inspektioner

Vad som i författningarna om djurhälsa föreskrivs om myndigheternas rätt att utföra inspektioner, ta prover, få tillträde till de platser som tillsynen förutsätter och få de uppgifter och dokument som tillsynen förutsätter gäller också inspektörer som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i internationella fördrag som är bindande för Finland, när lagstiftningen eller de internationella fördragen i fråga förutsätter det. Myndigheterna ska vid behov samarbeta med internationella myndigheters och internationella organs inspektörer.

78 §

Handräckning

Polisen ska vid behov ge djurhälsomyndigheten, en auktoriserad inspektör och en arbetspliktig handräckning för utförande av uppgifter enligt denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning, om utförandet av uppgifterna förhindras eller om uppgifterna i övrigt kräver att polisbefogenheter utövas.

Bestämmelser om räddningsmyndigheternas handräckning till djurhälsomyndigheten för utförande av de uppgifter som avses i 1 mom. finns i 50 § i räddningslagen (379/2011).

79 §

Register över godkända anläggningar, utsedda laboratorier samt över registrerade och tillståndshavare

Bestämmelser om förande av register över i 39 § avsedda godkända anläggningar samt över i 43 avsedda godkända vattenbruksanläggningar och anläggningar för sjukdomskontroll av vattenlevande djur finns i artiklarna 101.1 första stycket b och artikel 185.1 b och c i EU:s djurhälsoförfordning.

Register förs också över i 40 § avsedda spermasamlingsstationer och i 41 § avsedda embryosamlingsgrupper som godkänts för inrikeshandel. I fråga om registrets datainnehåll iaktas vad som i Europeiska unionens rättsakter föreskrivs om datainnehållet i register över anläggningar för avelsmaterial som godkänts enligt 39 §. På grundval av registret får det publiceras en elektronisk förteckning med sådana uppgifter som enligt Europeiska unionens rättsakter får offentliggöras om anläggningar för avelsmaterial.

Dessutom förs register över i 62 § 2 mom. avsedda officiella laboratorier, i 63 § 2 och 3 mom. avsedda laboratorier för egenkontroll, i 63 § 4 mom. avsedda anmälningspliktiga laboratorier, i 64 § 1 mom. avsedda tillstånd i anslutning till hantering av sjukdomsagens samt i 53 § avsedda exportörer. I registren antecknas kontaktuppgifterna till aktören och lokalerna och ett eventuellt registernummer för anläggningen, uppgifter om vilken verksamhet som utseendet, tillståndet eller registreringen gäller, samt uppgifter om att verksamheten lagts ned och att utseendet, tillståndet eller registreringen återkallats.

Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iaktas vid registrering och offentliggörande av uppgifter får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

80 §

Registrering för övervakning av djursjukdomar

För övervakningen av djursjukdomar förs register över

- 1) konstaterade fall av förtecknade och nya sjukdomar samt andra djursjukdomar som ska bekämpas och djursjukdomar som ska övervakas,
- 2) åtgärder för sjukdomsbekämpning som gäller anläggningar samt dispens från dessa,
- 3) anläggningar till och från vilka djursjukdomen enligt en epidemiologisk utredning har kunnat spridas,
- 4) förbud och begränsningar som har meddelats med stöd av bestämmelser i 15 kap.,
- 5) anläggningar som har förbundit sig till frivillig hälsoövervakning, hälsoklassificeringen av anläggningar och deras status enligt 14 § samt återkallanden av hälsoklassificering eller status,
- 6) obligatoriska vaccinationer som djuren fått och som anmälts till djurhälsomyndigheten eller för vars genomförande djurhälsomyndigheten har ansvarat,
- 7) de auktoriserade inspektörernas befogenheter, samt
- 8) utförda inspektioner och provtagningar samt resultaten av de analyser som gjorts på basis av proverna.

En för aktörerna avsedd förteckning över anläggningarnas hälsoklassificering och status offentliggörs elektroniskt utgående från de registeruppgifter som avses i 1 mom. 5 punkten.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid registrering av uppgifter får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

81 §

Bestämmelser som ska tillämpas på registren

De register som avses i 79 och 80 § utgör en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem enligt lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). **Bestämmelser om de registeransvariga finns** i den lagen.

Livsmedelsverket sörjer för publiceringen av de registeruppgifter som författningarna om djurhälsa förutsätter.

Om en aktör har meddelat att verksamheten lagts ned, det annars konstateras att verksamheten upphört, registreringens giltighetstid har gått ut eller godkännandet, utseendet, tillståndet eller registreringen har återkallats, avförs uppgifter som införts i ett register enligt 79 § när de inte längre behövs och senast tre år efter det att den senaste anteckningen om aktören gjordes, om inte något annat följer av Europeiska unionens rättsakter. De uppgifter som avses i 80 § 1 mom. 1 punkten förvaras permanent.

Bestämmelser om införande i register, användning och utlämnande av uppgifter som lämnats till Tullen finns i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019).

Betänkande JsUB 14/2020 rd

14 kap.

Betalning av vissa kostnader och ersättningar av statens medel

82 §

Ansvar för de kostnader som utrotning av en djursjukdom orsakar

För de kostnader som föranleds av arbetet vid verkställigheten av ett beslut om avlivning av djur eller bortskaffande av egendom samt rengörings- och desinfektionsåtgärder i samband med verkställigheten svarar staten. Detsamma gäller kostnaderna för anordningar och utrustning samt redskap och ämnen som används vid verkställigheten. Aktörens kostnader och det arbete som aktören själv utför kan dock inte ersättas av statens medel, om inte det är fråga om en djursjukdom hos vattenbruksdjur.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. svarar staten inte för kostnaderna i de fall där aktören eller sällskapsdjurshållaren ska verkställa beslutet.

83 §

Ersättningar för djur som avlivats genom beslut av en myndighet

Ägaren har rätt att av statens medel få ersättning för ett djur som djurhälsomyndigheten har bestämt att ska avlivas eller slaktas för konstaterande av en djursjukdom eller som en åtgärd för att bekämpa en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas, eller som har dött till följd av en behandling som beslutats som en nämnd åtgärd för sjukdomsbekämpning eller någon annan åtgärd. Med åtgärd för sjukdomsbekämpning avses inte åtgärder som utgör tvångsmedel enligt 15 kap. I ersättning betalas djurets marknadsvärde, vilket är det värde som djuret skulle ha haft utan den djursjukdom som myndighetens beslut grundade sig på. Om det djur för vilket ersättning betalas kan utnyttjas i sin helhet eller delvis, avdras djurets återstående bruksvärde från det belopp som ska ersättas.

Med avvikelse från 1 mom. kan det för betalning av ersättningar fastställas standardersättningar för olika djurarter som, med beaktande av djurets ålder, storlek, förväntade produktion och övriga motsvarande omständigheter, motsvarar djurens genomsnittliga marknadsvärde. Från standardersättningen avdras djurets återstående bruksvärde. Ägaren har emellertid rätt att begära att ersättningsbeloppet bestäms utifrån djurets marknadsvärde i stället för att standardersättningen betalas ut, om djurets värde av avelsmässiga skäl eller av andra motsvarande skäl avsevärt överstiger det genomsnittliga marknadsvärdet.

För ett djur som med stöd av ett beslut enligt 35 § 1 mom. ska avlivas eller slaktas har ägaren rätt att av statens medel få ersättning för högst tre fjärdedelar av det marknadsvärde för djuret eller den standardersättning som återstår då djurets återstående bruksvärde avdragits. Om antalet fall som ska ersättas är stort, kan ersättningsbeloppet sänkas. För att ersättning ska betalas ut krävs dessutom att det i anläggningen utförs sådana rengörings- och desinfektionsåtgärder som förutsätts för att ett beslut som fattats för att förhindra sjukdomsspridning ska upphävas.

Ersättning betalas inte för djur vars värde är ringa, om inte det finns särskilt vägande skäl för att ersättningen ska betalas ut.

De standardersättningar som avses i 2 mom. fastställs genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

84 §

Ersättning för egendom som bortskaffats genom beslut av en myndighet

Ägaren har rätt att av statens medel få ersättning för produkter, ämnen, varor, föremål och konstruktioner som har bortskaffats eller hanterats som en åtgärd som myndigheten beslutat om för att bekämpa en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas så att de har skadats eller blivit oanvändbara. Med åtgärd för sjukdomsbekämpning avses inte åtgärder som utgör tvångsmedel enligt 15 kap. I ersättning betalas egendomens verkliga värde. Ersättning betalas inte för egendom vars värde är ringa, om inte det finns särskilt vägande skäl för att ersättningen ska betalas ut.

85 §

Ersättning för produktionsförluster

Om ett förbud, ett villkor, en begränsning eller en förpliktelse som bestämts som en åtgärd för förhindrande av sjukdomsspridning eller en åtgärd för sjukdomsbekämpning avseende en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom eller en annan djursjukdom som ska bekämpas, förhindrar eller försvårar djurproduktionen, kan ekonomiska skador som föranleds aktören och som avsevärt försvårar aktörens utkomst ersättas av statens medel.

I ersättning kan betalas högst tre fjärdedelar av skadans storlek.

86 §

Begränsningar vid betalning av kostnader och ersättningar

På de kostnader och ersättningar som avses i detta kapitel tillämpas i fråga om företag inom jordbrukssektorn vad som föreskrivs i kapitel I och artikel 26 i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 193, 1.7.2014, s. 1).

De kostnader och ersättningar som avses i detta kapitel betalas till företag inom vattenbrukssektorn som stöd enligt avsnitt 5.4 i kommissionens meddelande med riktlinjer för granskning av statliga stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn (2015/C 217/01).

De kostnader och förluster som avses i detta kapitel ersätts inte, om de har uppkommit vid förädling av produkter av animaliskt ursprung eller bearbetning av övriga produkter eller djurfoder eller vid handel med produkter av animaliskt ursprung eller övriga produkter, eller om de uppkommit för

1) ett sådant stort företag som avses i artikel 2.26 i den förordning som nämns i 1 mom. och som bedriver verksamhet inom jordbrukssektorn, eller

2) ett företag som inte har iakttagit ett sådant beslut om återkrav av stöd som avses i 1 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001).

För förluster som avses i 83–85 § betalas det inte ersättning till sådana företag i svårigheter som avses i artikel 2.14 i den förordning som nämns i 1 mom., om inte sjukdomsutbrottet är orsaken till att företaget hamnat i svårigheter.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

De kostnader och förluster som avses i detta kapitel ersätts inte heller om de har orsakats av en djursjukdom som inte nämns i den av Världssorganisationen för djurhälsa upprättade förteckningen över djursjukdomar, i en genomförandeakt som kommissionen antagit enligt artikel 226 i EU:s djurhälsoförordning eller i bilaga I eller II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial, och om ändring av rådets direktiv 98/56/EG, 2000/29/EG och 2008/90/EG, Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 178/2002, (EG) nr 882/2004 och (EG) nr 396/2005, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009, och om upphävande av rådets beslut 66/399/EEG, 76/894/EEG och 2009/470/EG.

Ersättningsbeloppet minskas med de ersättningar som på basis av ett försäkringsavtal eller någon annan lag ska betalas för samma kostnader eller förluster.

87 §

Ansökan om ersättning samt förhandsersättning

Ersättningar som avses i detta kapitel ska sökas hos Livsmedelsverket, som beslutar om beviljande av dem. Ersättning enligt 83 § 1 mom. ska sökas inom två månader från det att djuret har avlivats eller slaktats. Övriga ersättningar ska sökas inom tre månader från det att de åtgärder som berättigar till ersättning har vidtagits eller ett förbud, ett villkor eller en begränsning upphört att gälla. Till ansökan ska fogas tillräcklig utredning om kostnaderna och skadorna.

Om sökandens rätt till ersättning är uppenbar, kan Livsmedelsverket betala förhandsersättning till sökanden.

Närmare bestämmelser om innehållet i den utredning som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

88 §

Grunder för att vägra ersättning

Rätten till ersättning enligt detta kapitel går helt eller delvis förlorad, om den som har rätt till ersättning har brutit mot författningarna om djurhälsa, lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010) eller lagen om införselkontroll av djur och vissa varor eller mot EU-rättsakter som genomförts med stöd av nämnda lagar, eller inte har iakttagit ett förvaltningsbeslut som fattats med stöd av lagarna eller rättsakterna i fråga. Rätten till ersättning går även förlorad om den som har rätt till ersättning när denne förvärvade djuret eller annan egendom visste eller, med beaktande av omständigheterna, borde ha vetat att djuret led av eller bar på den sjukdom som ligger till grund för ersättningen eller att egendomen var kontaminerad.

Ersättning enligt detta kapitel betalas inte heller av statens medel, om den som har rätt till ersättning har fått eller har rätt att få ersättning för samma skada från en fond som inrättats av Europeiska unionen.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

89 §

Återkrav av ersättning och statens regressrätt

Den som i förhandsersättning enligt 87 § 2 mom. har betalats ett högre belopp än vad han eller hon har rätt till är skyldig att betala tillbaka det överskjutande beloppet inom en månad från att ha fått kännedom om det slutliga ersättningsbeloppet.

Livsmedelsverket ska ålägga mottagaren av ersättningen att återbetala ersättningen helt eller delvis, om mottagaren i samband med ansökan om ersättning har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit uppgifter och detta har påverkat beviljandet av ersättningen.

Livsmedelsverket ska dessutom ålägga den som uppsåtligt eller av oaktsamhet har orsakat att den djursjukdom som ligger till grund för ersättningen har spridits till djur som ägs av någon annan att helt eller delvis ersätta staten för kostnader och ersättningar som till följd av förfarandet har betalats av statens medel.

Om förhandsersättning som betalats till för högt belopp inte betalas tillbaka inom den tid som anges i 1 mom. eller om ett annat belopp som ska återbetalas eller ersättas inte betalas senast på den förfallodag som satts ut av Livsmedelsverket, ska till staten betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Bestämmelser om indrivning av kostnader och ersättningar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

15 kap.

Tvångsmedel och påföljder

90 §

Föreläggande

Den behöriga myndigheten får ålägga den som bryter mot en författning om djurhälsa, eller den som inte iakttar ett förvaltningsbeslut som fattats med stöd av en sådan författning att fullgöra sin skyldighet omedelbart eller inom en tid som är tillräckligt lång med avseende på ärendets natur.

91 §

Förbud och begränsning

Regionförvaltningsverket får tills vidare förbjuda eller begränsa att djur som tillhör förtecknade eller mottagliga arter eller produkter från dem släpps ut på marknaden eller förflyttas till eller från en anläggning, om bedrivandet av verksamheten i fråga kräver tillstånd eller godkännande enligt författningarna om djurhälsa och något sådant tillstånd eller godkännande inte har beviljats, eller om följande skyldigheter inte fullgörs i anläggningen eller i fråga om de hållna djuren:

1) de skyldigheter i samband med djurs hälsa och biosäkerhet som föreskrivs i artikel 10 i EU:s djurhälsoförfordning,

2) de skyldigheter som ingår i den i 11 avsedda obligatoriska zoonosövervakningen,

Betänkande JsUB 14/2020 rd

3) de skyldigheter som har samband med i 15 § avsedd obligatorisk vaccinering eller behandling,

4) de försiktighetsåtgärder som avses i 17 §, eller

5) de i 5, 6 eller 10 kap. avsedda skyldigheter som ålagts aktören eller sällskapsdjurshållaren i beslut om förhindrande av sjukdomsspridning eller åtgärder för sjukdomsbekämpning.

En förutsättning för att ett förbud eller en begränsning ska meddelas är dessutom att aktören eller sällskapsdjurshållaren, trots uppmaning av myndigheten, inte inom utsatt tid har avhjälpt bristen och att detta förfarande medför allvarlig risk för spridning av en förtecknad sjukdom, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas, eller orsakar fara för människors hälsa. Ett förbud eller en begränsning får inte vara mer omfattande än vad som behövs för att kontrollera spridningsrisken. Förbudet eller begränsningen ska upphävas omedelbart om det vid en inspektion konstateras att de skyldigheter som avses i 1 mom. har fullgjorts, och om resultaten av undersökningarna visar att den djursjukdom vars spridning skyldigheterna är avsedda att förhindra inte förekommer i anläggningen.

Vid behandlingen av ett ärende som avses i 1 mom. får regionförvaltningsverket meddela förbuden, begränsningarna och föreläggandena enligt det momentet som interimistiska, om detta är nödvändigt på grund av en omedelbar fara för människors eller djurs hälsa. Ett interimistiskt förbud eller en interimistisk begränsning gäller till dess att regionförvaltningsverket meddelar ett slutligt avgörande i ärendet. Regionförvaltningsverket ska se till att de utredningar som ärendet kräver görs utan dröjsmål.

92 §

Återkallande av godkännande, tillstånd, utseende, registrering och anläggningens status

Beslut om återkallande av godkännande, tillstånd, utseende, registrering och anläggningens hälsokategori eller status som sjukdomsfri eller skyddad från vektorer, som förutsätts i författningarna om djurhälsa, fattas av den myndighet som beviljat godkännandet, tillståndet, utseendet, registreringen eller statusen.

Bestämmelser om återkallande av godkännande som avses i 39 § och av godkännande av en anläggningskrets för landlevande djur finns i artikel 100 i EU:s djurhälsoförordning. Bestämmelser om återkallande av godkännande av vattenbruksanläggningar och anläggningar för sjukdomskontroll av vattenlevande djur samt om återkallande av en anläggningskrets för vattenlevande djur finns i artikel 184 i EU:s djurhälsoförordning. Bestämmelser om återkallande av utseende av ett officiellt laboratorium finns i artikel 39 i kontrollförordningen. Bestämmelser om återkallande av en anläggningens status som sjukdomsfri eller skyddad från vektorer finns i artikel 20 och 44 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om övervakning, utrotningsprogram och sjukdomsfri status för vissa förtecknade sjukdomar och nya sjukdomar.

Godkännandet av en spermasamlingsstation eller en embryosamlingsgrupp för inrikeshandel, utseendet av ett laboratorium för egenkontroll, ett tillstånd i anslutning till behandlingen av en sjukdomsagens eller registreringen av en exportör eller ett laboratorium som gjort anmälan får återkallas, om de föreskrivna förutsättningarna för godkännande, utseende, beviljande av tillstånd eller registrering inte längre uppfylls eller om verksamheten i väsentlig grad bryter mot författningarna om djurhälsa eller beslut som meddelats med stöd av dem eller mot lagen om ett system för identifiering av djur eller Europeiska unionens bestämmelser som genomförts med stöd

Betänkande JsUB 14/2020 rd

av den. Godkännanden och tillstånd får också återkallas, om verksamheten medför allvarlig risk för att en sjukdom i kategori a–c, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas sprids, eller verksamheten orsakar fara för människors hälsa och denna risk och faran inte kan förhindras på något annat sätt. En förutsättning för att ett godkännande, ett utseende, ett tillstånd eller en registrering ska få återkallas i ovannämnda fall är dessutom att aktören, trots uppmaning av myndigheten, inte har avhjälpt bristen inom utsatt tid.

Ett godkännande, utseende eller tillstånd eller anläggningens hälsokategori eller status ska återkallas, om verksamheten har upphört annat än tillfälligt.

Den myndighet som beslutar om ett återkallande enligt 2 mom. får förbjuda en aktör att bedriva den verksamhet som godkännandet, utseendet, tillståndet eller registreringen avser under tiden för behandlingen av ärendet, om bristen är sådan eller verksamheten är av sådan art att människors eller djurs hälsa äventyras. Förbudet får meddelas för en tid av högst två veckor. Om beslut i ärendet inte har fattats inom denna tid, får tidsfristen förlängas. Förbudet får dock gälla i över en månad enbart om beslutsfattandet har fördröjts av skäl som beror på aktörens förfarande eller försummelse.

93 §

Åtgärder vid överträdelse av kraven på förflyttningar mellan medlemsstaterna

Om ett djur eller en produkt som kommer från en annan medlemsstat eller de dokument som åtföljer djuret eller produkten inte uppfyller de krav som ställs på dem i författningarna om djurhälsa, får regionförvaltningsverket eller Tullen bestämma att djuret ska hållas i karantän eller isoleras på destinationsplatsen eller på en av myndigheten i fråga anvisad annan plats, eller att produkten ska förvaras på destinationsplatsen eller på en av myndigheten i fråga anvisad annan plats till dess att bristerna har avhjälpts. Kommunalveterinären får fatta ett sådant beslut i en brådskande situation där regionförvaltningsverket eller Tullen ännu inte har vidtagit några åtgärder i ärendet. Kommunalveterinären ska omedelbart lämna regionförvaltningsverket uppgift om sitt beslut.

Om bristerna inte kan avhjälpas eller om de inte har avhjälpts inom utsatt tid, får regionförvaltningsverket eller Tullen bestämma att djuret ska avlivas eller produkten bortskaffas. Om aktören eller den som håller sällskapsdjur samtycker, får myndigheten bestämma att djuret eller produkten ska returneras till den medlemsstat som djuret eller produkten förts in från, förutsatt att den behöriga myndigheten i den medlemsstaten godkänner returneringen, eller att djuret eller produkten ska behandlas eller att djuret ska hållas i karantän eller isoleras på någon annan plats som myndigheten anvisar, förutsatt att den risk för spridning av en djursjukdom som djuret eller produkten medför kan undanröjas genom detta.

I ett beslut om åtgärder som avses i 1 eller 2 mom. kan det ställas villkor som gäller åtgärderna och som är nödvändiga för att förhindra spridningen av djursjukdomar. Aktören eller sällskapsdjurshållaren ansvarar för att åtgärderna genomförs.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

94 §

Vite och tvångsutförande

Regionförvaltningsverket, Livsmedelsverket och Tullen får förena förbud, begränsningar och förelägganden som avses i 90–93 § med vite eller med hot om att det som försummats utförs på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

95 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för orsakande av risk för spridning av en djursjukdom finns i 44 kap. 4 a § i strafflagen (39/1889), bestämmelser om straff för regleringsbrott i 46 kap. 1 § i strafflagen och bestämmelser om straff för smuggling i 46 kap. 4 § i strafflagen.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) försummar sin skyldighet enligt 19 § att anmäla misstanke om en djursjukdom hos ett djur som är i hans eller hennes ägo eller besittning, annat än tillfälligt, eller försummar sin skyldighet att göra en anmälan som avses i 20 §,

2) inte iakttar ett förbud, ett villkor eller en begränsning som meddelats genom ett i 25, 32 eller 36 § avsett beslut om förhindrande av sjukdomsspridning eller genom ett i 25–27, 33, 36–38 § avsett beslut om åtgärder för sjukdomsbekämpning eller zoner, eller försummar en åtgärd som ålagts genom ett sådant beslut,

3) försummar sin skyldighet enligt artikel 15.2 i kontrollförordningen att bistå en myndighet vid verkställigheten av beslut om sjukdomsbekämpning, om inte bistående betraktas som oskäligt med beaktande av hans eller hennes personliga egendom och förhållanden, eller

4) bryter mot ett förbud eller en begränsning som meddelats med stöd av 91 § eller försummar åtgärder som ålagts med stöd av 93 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *djursjukdomsförseelse* dömas till böter.

Myndigheten kan avstå från att anmäla en förseelse till förundersökningsmyndigheten, om gärningen eller försummelsen är ringa och det inte är fråga om upprepade överträdelser av myndighetens förbud och förelägganden.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

16 kap.

Särskilda bestämmelser

96 §

Avgifter för myndigheternas prestationer

I fråga om avgifter som ska tas ut till staten för statliga myndigheters och auktoriserade inspektörers prestationer tillämpas vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Regionförvaltningsverket bestämmer avgifterna för kommunalveterinärens prestationer enligt författningarna om djurhälsa och tar ut avgifterna till staten. Bestämmelser om storleken på avgifterna för kommunalveterinärens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om allmänna principer och andra grunder för statliga myndigheters avgiftsbelagda prestationer och avgifternas storlek. Bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid faktureringen av kommunalveterinärens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 2 mom. tas ingen avgift ut för djurhälsointyg som gäller produkter av animaliskt ursprung som sänds till stater utanför Europeiska unionen, om kommunen tar ut en avgift för samma intyg.

Bestämmelser om myndighetens skyldighet att ta ut en avgift för extra kontrollåtgärder på grund av underlåtenhet att iaktta bestämmelser finns dessutom i artikel 79.2 c i kontrollförordningen.

97 §

Arvoden och ersättningar som betalas till auktoriserade inspektörer

Livsmedelsverket betalar arvoden till auktoriserade inspektörer för inspektioner och undersökningar som de utfört och andra åtgärder som de genomfört samt ersättning för inspektörernas kostnader enligt avtal.

98 §

Ersättning som staten betalar till kommunerna

Bestämmelser om kommunens rätt att av statens medel få ersättning för utförandet av sådana uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunalveterinären finns i 23 § i veterinärvårdslagen.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

99 §

Skydd för rapportörers identitet

Om en fysisk person lämnat den behöriga myndigheten en anmälan som avses i artikel 140 i kontrollförfordningen om en överträdelse av bestämmelser, ska personens identitet hållas hemlig, om ett röjande av personens identitet utifrån omständigheterna kan bedömas orsaka personen skada.

100 §

Sökande av ändring

Omprövning får begäras av beslut som avses i 14 kap. Bestämmelser om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). I ett interimistiskt beslut som avses i 91 § 4 mom. i denna lag får ändring inte sökas separat.

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som en kommunalveterinär meddelat med stöd av en författning om djurhälsa tillämpas vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I ett interimistiskt beslut som avses i 69 § 3 mom. i denna lag får ändring inte sökas separat.

I ett beslut som en myndighet meddelat med stöd av en författning om djurhälsa ska det bestämmas att beslutet ska följas även om ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat, om

- 1) beslutet till sin karaktär är sådant att det måste verkställas utan dröjsmål, eller
- 2) verkställigheten inte kan uppskjutas av skäl som har samband med skydd av djurs eller människors hälsa eller säkerställande av säkerheten hos produkter av animaliskt ursprung.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i tullagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i avgifter som avses i 97 § och som tas ut till staten för åtgärder enligt författningarna om djurhälsa finns i 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten.

101 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om djursjukdomar (441/2013).

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den lag som upphävs, ska denna lag efter det att den trätt i kraft tillämpas i den upphävda lagens ställe.

Betänkande JsUB 14/2020 rd

102 §

Övergångsbestämmelser

Godkännande av anläggning eller aktör enligt artiklarna 94, 95 eller 176–179 i EU:s djurhälsoförförordning behöver inte beviljas separat, om det finns ett gällande tillstånd eller godkännande för den i de artiklarna avsedda verksamheten när denna lag träder i kraft, om inte något annat följer av denna lag eller Europeiska unionens bestämmelser.

Exportörer som registrerats, spermasamlingsstationer och embryosamlingsgrupper som godkänts för inrikeshandel samt laboratorier som analyserar i 63 § 4 mom. avsedda prover och som gjort anmälan före lagens ikraftträdande får utan särskild registrering, särskilt godkännande eller särskild anmälan fortsätta sin verksamhet i enlighet med de beslut eller anmälningar som gäller dem.

Riskbedömningar av registrerade vattenbruksanläggningar som avses i artikel 176.2 a–c i EU:s djurhälsoförförordning och i artikel 4 c i den delegerade förordning som nämns i 43 § 2 mom. ska utföras inom en månad efter lagens ikraftträdande. Om en anläggning enligt riskbedömningen är förenad med risk, ska aktören ansöka om godkännande inom sex månader från det att aktören fått information om resultatet av riskbedömningen.

Beslut om restriktionszoner och åtgärder för sjukdomsbekämpning som fattats före lagens ikraftträdande förblir i kraft, till den del de inte står i strid med denna lag eller EU:s djurhälsoförförordning.

2.

Lag

om ändring av 44 kap. 4 a § och 46 kap. 4 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i strafflagen (39/1889) 46 kap. 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1284/2019, samt *ändras* 44 kap. 4 a §, sådan den lyder i lag 518/2015, som följer:

Betänkande JsUB 14/2020 rd

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

4 a §

Orsakande av risk för spridning av en djursjukdom

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med

- 1) lagen om djursjukdomar (/),
 - 2) lagen om animaliska biprodukter (517/2015),
 - 3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag"),
 - 4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter),
 - 5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati,
 - 6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003, eller
 - 7) bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av en i 1 eller 2 punkten nämnd lag eller en i 3–6 punkten nämnd förordning
- förflyttar, hanterar, bortskaffar, innehar eller överlåter djur, embryon eller könsceller av djur, andra djurprodukter eller andra föremål eller ämnen, eller underlåter att iaktta ett förbud eller en begränsning som meddelats för att förhindra spridning av en djursjukdom så att gärningen är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa eller allvarlig fara för djurs hälsa ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *orsakande av risk för spridning av en djursjukdom* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 2 och 30 § i lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) 2 § 1 mom. och 30 § 2 mom. som följer:

2 §

Förhållande till andra författningar

Bestämmelser om förebyggande av spridning av djursjukdomar finns även i lagen om djursjukdomar (/).

30 §

Bortskaffande under exceptionella förhållanden

Regionförvaltningsverket kan i samband med i lagen om djursjukdomar avsedda beslut om förhindrande av sjukdomsspridning och Livsmedelsverket i samband med i den lagen avsedda beslut om åtgärder för sjukdomsbekämpning, i enlighet med artikel 19.1 e i förordningen om animaliska biprodukter, vid utbrott av djursjukdom besluta om bortskaffande genom nedgrävning i marken eller, med avvikelse från förbudet i 29 § i denna lag, genom förbränning på öppen eld, av annat material än sådant kategori 1-material som avses i artikel 8 a i) i förordningen om animaliska biprodukter, om transport till närmaste bearbetningsanläggning skulle förorsaka fara för hälsan eller om kapaciteten i bearbetningsanläggningen har överskridits till följd av djursjukdomsepidemin.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 23 § i jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 23 §, sådan den lyder i lag 1469/2009, som följer:

23 §

Begränsning av jakt med hänsyn till allmän säkerhet

Om det med hänsyn till den allmänna säkerheten är särskilt viktigt, kan regionförvaltningsverket för viss tid inom ett bestämt område förbjuda jakt eller begränsa den. Innan beslutet om förbud eller begränsning fattas ska jakträttshavaren och markägaren höras.

Regionförvaltningsverket ska upphäva förbud eller begränsningar som nämns i 1 mom. innan den utsatta tiden har löpt ut, om det inte längre finns behov av förbud eller begränsningar.

De uppgifter som enligt 1 och 2 mom. ankommer på regionförvaltningsverket sköts i Finlands ekonomiska zon av det regionförvaltningsverk vid vars verksamhetsområde den ifrågavarande delen av den ekonomiska zonen är belägen. Med undantag för gränsen mot verksamhetsområdet för Statens ämbetsverk på Åland anses gränsen mellan regionförvaltningsverkens verksamhetsområden fortsätta från territorialvattnets yttre gräns till den ekonomiska zonens yttre gräns utan att ändra riktning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande JsUB 14/2020 rd

Helsingfors 4.12.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Satu Hassi gröna
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Ari Koponen saf
medlem Mikko Lundén saf
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Anders Norrback sv
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Mikko Savola cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tuire Taina.